

SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU
Kulttuuri, Lappeenranta
Muotoilun koulutusohjelma
Tekstiili- ja vaatetusalan suuntautumisvaihtoehto
Sarita Vepsäläinen

FrozenBlue

Uniikkeja juhlapukuja

Opinnäytetyö 2010

TIIVISTELMÄ

Sarita Vepsäläinen

FrozenBlue -uniikkeja juhlapukuja, 71 sivua

Saimaan ammattikorkeakoulu, Lappeenranta

Kulttuuri, muotoilun koulutusohjelma

Tekstiili- ja vaatetusalan suuntautumisvaihtoehto

Opinnäytetyö 2010

Ohjaajat: KM Susanna Pasanen ja Lehtori Tarja Talonpoika

Opponentti: Tiina Pirinen

Tutustuin tutkielmassani helmin koristeltuihin vaatteisiin 1900- luvulta tähän päivään. Pohdin mitkä tekijät ovat vaikuttaneet helmien käyttöön. Omien havaintojeni pohjalta mietin, miten helmillä koristelu on muuttunut 2000- luvulle tultaessa ja mitä yhtäläisyyksiä vielä löytyy.

Opinnäytetyönäni suunnittelin ideamalliston, joka muodostuu uniikkeista juhlapuvuista. Tarkoitukseni on suunnitella pukuihin näyttäviä kolmiulotteisia helmiosia korostamaan pukujen juhlavuutta. Niiden tulee toimia yhtenäisenä kokonaisuutena. Ideamallisto toimii hyvänä pohjana tuleviin mallistoihin. Sen pukuja voi vielä myöhemmin kehittää eteenpäin ja siinä on aineksia useampaan mallistoon.

Aloitin työskentelyn suunnittelemalla juhlapukuja ja niihin helmiosia. Päädyin kokeellisempaan lähestymistapaan, joka on nykyään yleistä etenkin helmitöissä. Vaikutteet helmiosien muotokieleen ja pukujen värimaailmaan syntyivät talvisesta ideamaailmasta. Sulavan jään tekemät muodot sekä jäätyneet vesipisarat toimivat innoittajina helmiosissa.

Asiasanat: helmityöt, ideamallisto, juhlapuvut, suunnittelu, uniikki.

ABSTRACT

Sarita Vepsäläinen

FrozenBlue -unique evening gowns, 71 pages

Saimaa University of Applied Sciences, Lappeenranta

Faculty of Crafts and Design

Specialisation in Textiles and Fashion

Final Thesis 2010

Instructors: Susanna Pasanen and Tarja Talonpoika

Opponent: Tiina Pirinen

In the theoretical part of the study, I concentrated on studying bead embroidery from 1900 till today. I also looked into how beadwork has changed over the years based on my own findings.

The purpose of this final year project was to design a collection from where I could get ideas to other collections and develop the designs later on. The collection concentrated on unique evening gowns with three-dimensional beadwork. I wanted to approach this project more of an experimental way, which is very common in these days when it comes to beadwork.

The production part of designing and producing began by designing the evening gowns and the beadwork. I found the ideas for the beadwork and the ambiance for the entire collection from winter. The shapes that are created by melting ice and frozen water drops were the main influences for my beadwork.

Keywords: beadwork, unique, evening gowns, design

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	9
2 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	10
3.1 Teeman määrittäminen mallistolle	13
3.2 Luonnostelua.....	15
3.3 FrozenBlue -ideamallisto.....	16
3.4 Valintoja	35
4 KOKEILUT.....	36
4.1 Helmiosa PowderBlue -pukua varten	36
4.2 Helmiosa CadetGrey -pukuun	43
4.3 Helmityt ImperialBlue -pukuun.....	45
5 TOTEUTUS	49
5.1 PowderBlue -puku.....	49
5.2 CadetGrey -puku	55
5.3 ImperialBlue -puku.....	57
6 TOTEUTETUT TUOTTEET.....	60
6 POHDINTA	69
LÄHTEET	70

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on suunnitella helmistä tehtyjä korusia ja uniikkeja juhlapukuja. Uniikilla juhlapuvulla tarkoitan sellaisia kokonaisuuksia, joita ei saa ostettua kaupasta. Kokonaisuudet ovat erikoisia, juhlavia ja käsityönä valmistettuja.

Tutkielmassani tutustuin helmin koristeltuihin vaatteisiin 1900 -luvulta tähän päivään. Kokeellisempi lähestymistapa ja erilaiset helmien työstötavat nousivat voimakkaasti esille tutkiessani helmien käyttöä 2000 –luvulla. Nämä kaksi asiaa tahdoin pitää mukana opinnäytetyötä tehdessäni. Kokeellisuus alkoi kiinnostaa minua ja halusin viedä ajatusta eteenpäin. Produktioni tavoitteena oli suunnitella näyttäviä uniikkeja juhlapukuja. Niiden näyttävyyttä korostavat kolmiulotteiset helmityöt, jotka kuuluvat osana pukuun. Miten korusa ja vaate yhdistyvät niin, että ne toimivat kokonaisuutena?

Tarkoitukseni ei ollut suunnitella varsinaista mallistoa vaan ennemminkin ideamallisto, josta on hyvä jatkaa myöhemmin. Ideamallistostani löytyy aineksia useaan eri juhlapukumallistoon. Ideamallistoa suunnitellessani pidin mielessäni muotoilun sekä kokeellisemman lähestymistavan etenkin korusien kohdalla.

Olen tehnyt aikaisemmin helmitöitä ja halusin jatkaa niiden tekemistä sekä kehittyä niiden tekijänä. Millaiset tekniikat soveltuvat korusien valmistamiseen? Neljännen opiskeluvuoteni syksyn projektissa tein juhlapukuja. Opinnäytetyössäni halusin syventyä juhlapukujen valmistamiseen, koska olen kiinnostunut tekemään vaatteita muotoilemalla.

Aloitin prosessin etsimällä idealähdettä. Ideamaailmakseni muodostuivat talvi ja jää, jotka innoittivat minua malliston suunnittelussa. Erityisesti sulavan jään tekemät muodot sekä jäätyneet vesipisarot kiehtoivat minua. Luonnostelin ensin juhlapukuja ja sitten helmiosia. Tein paljon kokeiluja helmiosista ja muotoilin pukuja mallinukun päällä. Toteutin kolme juhlapukua ja niihin korusat.

2 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Neljännän opiskeluvuoteni alussa suunnittelin ja valmistin uniikkeja juhlapukuja (kuva1). Muotoilu oli silloisessa mallistossani hyvin keskeisessä osassa ja hyödynsin samalla osaamistani myös helmikirjonnän saralla. Syksyinen projektini oli innostava ja haastava. Opin paljon uutta asiaa muotoilusta ja juhlapukujen valmistamisesta. Halusin syventyä aiheeseen vielä lisää. Työskentelyn ohessa itselleni varmistui haluni jatkaa juhlapukujen parissa opinnäytetyöksi asti.

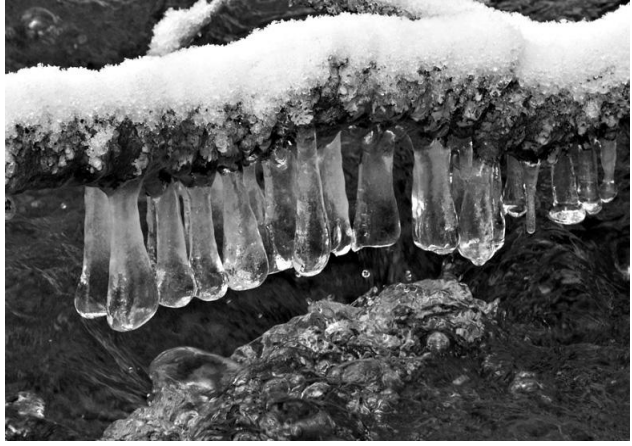
Miettiessäni opinnäytetyötäni oli pohdittava, halusinko jatkaa syksyn teemastani vai haenkö ideoita muualta. Mietin voisinko käyttää mallistossani joitakin erikoistekniikoita tai ottaa muotoilun vielä vahvemmin mukaan suunnitteluun. Miten saisin mallistoni erottumaan muista tarjolla olevista juhlapukumallistoista? Harrastukseni erilaisten helmitöiden parissa sai minut pohtimaan, voisinko hyödyntää taitojani tässä asiassa myös vaatteiden suunnittelussa. Halusin kuitenkin työstää helmiä toisenlaisella lähestymistavalla ja tuoda helmiosiin jotakin uutta. Helmikirjontaa käytetään juhlavaatteissa hyvin paljon. Tekemällä helmiosista runsasta ja kolmiulotteista pintaa, saisin ne erottumaan muiden juhlavaatteiden joukosta. En kokenut tarpeelliseksi tehdä helmistä mitään esittävää, vaan lähteä kokeilujen avulla hakemaan erilaisia pintoja ja muotoja. Samalla sain hyödynnettyä nykypäivän tapaa hakea kokeellisempaa lähestymistapaa. Halusin pitää muotoilun mukana mallistossa ainakin jossain määrin, sillä se on mielestäni hyvin ajankohtaista. Muotoilu nousee esille huippusuunnittelijoiden mallistoissa edelleen ja etenkin juhlapukeutumisessa.

Halusin suunnitella ideamalliston, jota voin myöhemmin kehitellä vielä eteenpäin ja löytää sieltä ideoita myös tulevaisuudessa. Tämän malliston kohdalla asiakastyö ei tuntunut sopivalta kokeellisemmän lähestymistavan vuoksi. Helmiosia tehdessä näkee miten helmet toimivat runsaampana pintana vaatteessa, sillä lasihelmistä kertyy painoa. Pukujen tuli olla kuitenkin sellaisia, jotka ovat puettavissa päälle. Ne toimisivat hyvin esimerkiksi näytöksessä.

Helmytyö saa olla puvussa keskeisessä osassa, jolloin itse puku voi olla malliltaan hyvinkin yksinkertainen. Kiiltelevät helmet ovat jo itsessään näyttäviä ja antavat kokonaisuuteen juhlanan vaikutelman.

Kuva 1. Esityskuvia syksyn Clouded Yellow -mallistosta.

Kuva 2. Ideamaailma.

3 MALLISTON SUUNNITTELU

3.1 Teeman määrittäminen mallistolle

Olin vihdoinkin päättänyt, että en suoraan jatka viime syksyisestä teemastani. En sillä hetkellä uskonut, että saisin siitä ideoita tulevaan mallistooni helmiosien osalta. Uuden ideamaailman löytäminen tuntui aluksi vaikealta, sillä mietin kaiken aikaa miten saan ideoita helmiosiin. Se rajoitti paljolti ideamaailman löytämistä ja sai sen tuntumaan hankalalta.

Lopulta päädyin katselemaan kuvia Internetistä ja niiden joukosta löytyi kuva talvisesta maisemasta. Mietin, voisiko siitä saada ideoita mallistooni. Hain lisää kuvia talvi ja jää-teemalla. Löysin otoksia jääpisaroista, lumikinoksista ja järvestä sulavasta jäästä. Jäätäneet vesipisarot oksissa sekä sulavan jään tekemät muodot järven pintaan kiehtoivat minua (kuva 2). Ajatus siitä, että jää voi näyttää ja tuntua vahvalta ja silti se voi olla hyvin hauras ja herkkä, herätti myös mielenkiintoni. Aihe tuntui sellaiselta, jota voisin mahdollisesti hyödyntää helmiosoiden suunnittelussa ja hakea sitä kautta niihin muotokieltä (Kuvakollaasi).

Jää ja lumi sopivat mielestäni hyvin juhlapukumalliston teemaksi ja ideoiden lähtökohdaksi. Siitä saa omien mielikuvien kautta poimittua elementtejä, jotka sopivat juhlaan. Veistosmaiset muodot, kiiltävät ja läpikuultavat pinnat sekä rauhallinen värimaailma auttavat myös malliston tunnelmassa.

Kuva 3. Luonnoksia ideamallistoon.

3.2 Luonnostelua

Luonnosteluvaiheessa minun piti tehdä erityyppisiä luonnoksia, sillä helmitöistä oli tehtävä myös suurempia ja yksityiskohtaisempia kuvia. Aloitin ideamalliston suunnittelun juhlapuvuista, jonka ajattelin helpommaksi lähestymistavaksi. Tuntui, että tarvitsen helmitöiden suunnitteluun enemmän aikaa. Helmitöiden tulee näyttää siltä, että ne ovat osa pukua ja toimivat kokonaisuutena.

Suunnittelu tuntui aluksi vaikealta ja ideoita ei tullut helposti. Takerruin liian kirjaimellisesti teemaani. Päädyin ottamaan värit avukseni suunnitteluun, mikä helpotti ideamalliston hahmottamista. Värit saivat puvut näyttämään siltä, että ne kuuluvat saman teeman alle. Valitsemani teeman tunnelma määrittää värimaailman melko tarkkaan. Sen pohjalta päädyin käyttämään ideamallistossani pääasiassa sinisen, valkoisen ja harmaan sävyjä.

Luonnostellessani juhlapukuja pohdin, millaista helmityötä tekisin. Vaikka olin vasta luonnostelu- ja ideointivaiheessa, en halunnut suunnitella sellaisia helmitöitä, mitä en pystyisi omilla taidoillani toteuttamaan. Mietin samalla myös, mitä tekniikkaa tai tekniikoita voisin hyödyntää.

Pukujen jälkeen oli helmiosien suunnittelua, joka sekin osoittautui yllättävän hankalaksi. Aluksi tuntui hankalalta hahmottaa helmiosat ja saada ajatukset paperille. Jouduin palaamaan takaisin ideamaailmaani. Etsin aiemmin hakemani kuvat käsiini. Palautin mieleeni, mitä olin teemakseni määritellyt. Kuvien palaaminen auttoi sisäistämään teemani paremmin. Se helpotti myös luonnostelua huomattavasti ja se alkoi sujua luontevammin.

Pukujen luonnostelun jälkeen tein myös luonnoksia, joissa on yksityiskohtaisemmin kuvattu helmiosa. Se selkeytti omia ajatuksiani siitä, mitä olin kyseiseen pukuun suunnitellut. Osaan piirsin myös ”rakennekuvia” muistin tueksi, miten kyseinen helmityö olisi toteutettavissa. Siinä vaiheessa olin jo päättänyt, mitä tekniikkaa kyseisissä puvuissa käytän.

3.3 FrozenBlue -ideamallisto

Ideamallistooni suunnittelin 17 uniikkia juhlapukua. Uniikilla juhlapuvulla tarkoitetaan sellaisia kokonaisuuksia, joita ei saa ostettua kaupasta. Kokonaisuudet ovat erikoisia, juhlavia ja käsityönä valmistettuja.

Pukujen siluetit vaihtelevat hyvin niukkalinjaisesta puvusta väljään A- linjaiseen malliin. Varioin pukujen pituuksia, jolloin sain ideamallistooni polvi- ja nilkkapituisia pukuja. Mallistossani hyödynsin huivimaisia elementtejä, huppua sekä laahusta. Muutamat helmiosat ovat peittävämpiä ja samalla määrittävät p”ntien ja käden teiden muodon. Muotoilu on ideamallistossani tärkeässä roolissa sekä puvuissa että helmiosissa.

Kaikissa puvuissa helmiosissa värimaailma on sinisen ja harmaan sävyissä malliston teemaa mukailleen. Suurin osa pukujen helmiosista on irrallisia, mikä helpottaa pukujen hoitoa. Lisäksi helmiosia voi käyttää jonkin muun asukokonaisuuden kanssa.

Pohdin mallistolleni sekä juhlapuvuilleni sopivia nimiä. Nimesin puvut mallistoni tunnelmaan sopivilla sinisen sävyjen nimillä, jotka noudattelevat ideamaailmani sävyjä. Ideamallistoni nimeäminen olikin haasteellisempaa. Sen tuli kuitenkin sopia teemaan ja pukujen tyyliin. Etsin apuja värien nimistä ja pyörittelin mielesäni sellaisia nimiä kuin Pearl Blue, Pearl Blush ja Pearled Ivory. Mikään niistä ei kuitenkaan tuntunut sopivan koko ideamalliston nimeksi ja jäivät hieman irrallisiksi. Värit olivat malliston tunnelman kannalta olennaista ja se olisi hyvä saada sisällytettyä nimeen. Talvinen aihe oli myös tärkeä. Pukujen nimet olivat englanniksi ja siksi halusin myös ideamallistoni nimen olevan samalla kielellä. Mieleeni tuli FrozenBlue, josta käy ilmi sekä värimaailma että idean lähde.

Katsellessani kaikkia luonnoksiani, huomasin, että piirroksistani löytyi aineksia useaan eri juhlapukumallistoon. Jatkoa ajatellen puvuista saa suhteellisen helpolla aivan erilaisia kuin ne ovat nyt. Muuttamalla helmityötekniikkaa tai sijoittamalla helmityö toiseen kohtaan puvussa, saadaan sen ilme muuttumaan täysin. Myös väriä vaihtamalla saa voimakkaan muutoksen aikaan.

Kuva 4. SapphireBlue.

Kuva 5. StormBlue.

Kuva 6. DivaBlue.

Kuva 7. AliceBlue.

Kuva 8. ForeverBlue.

Kuva 9. MidnightBlue.

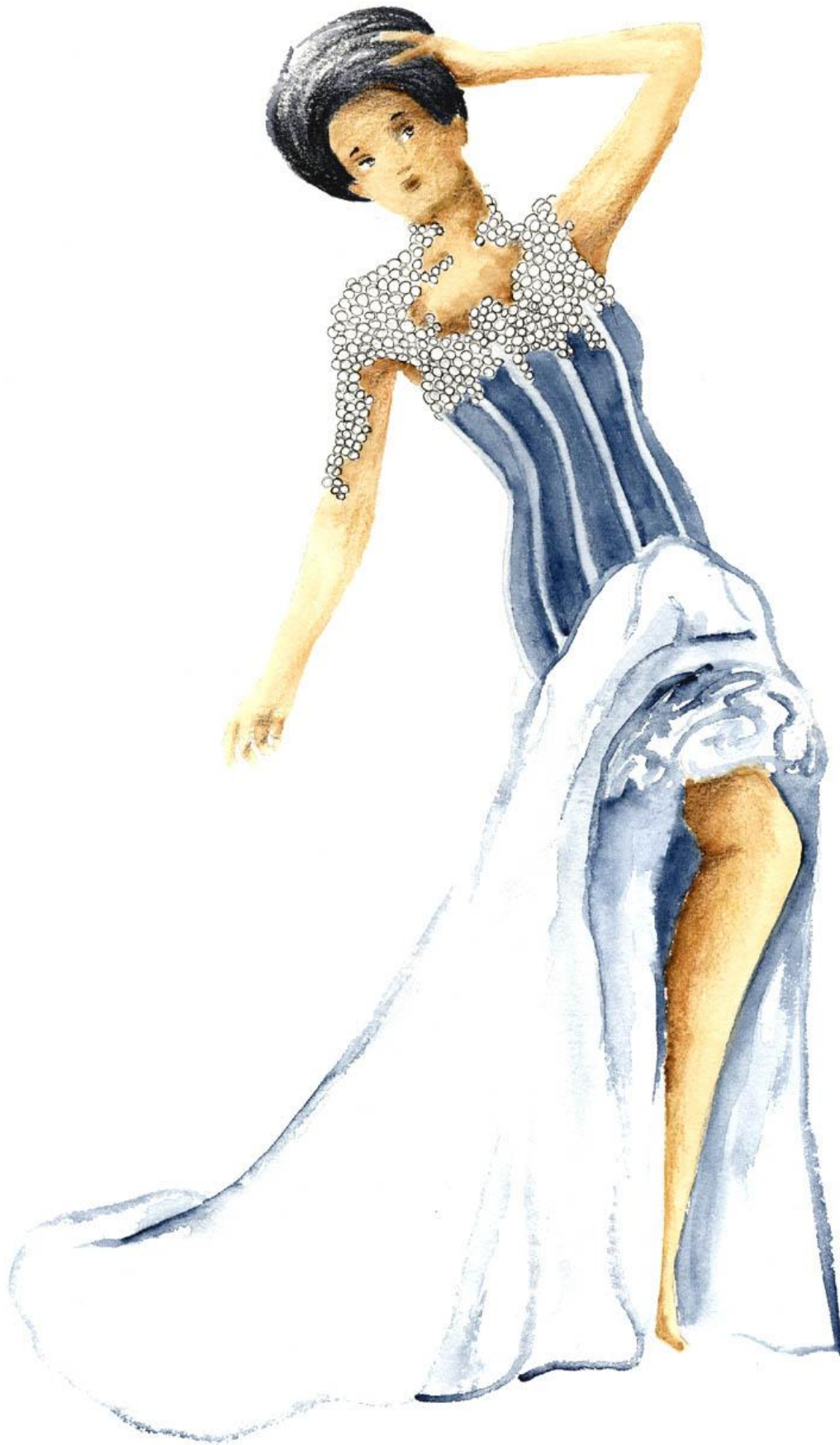
Kuva 10. CeruleanBlue.

Kuva 11. StarlightBlue.

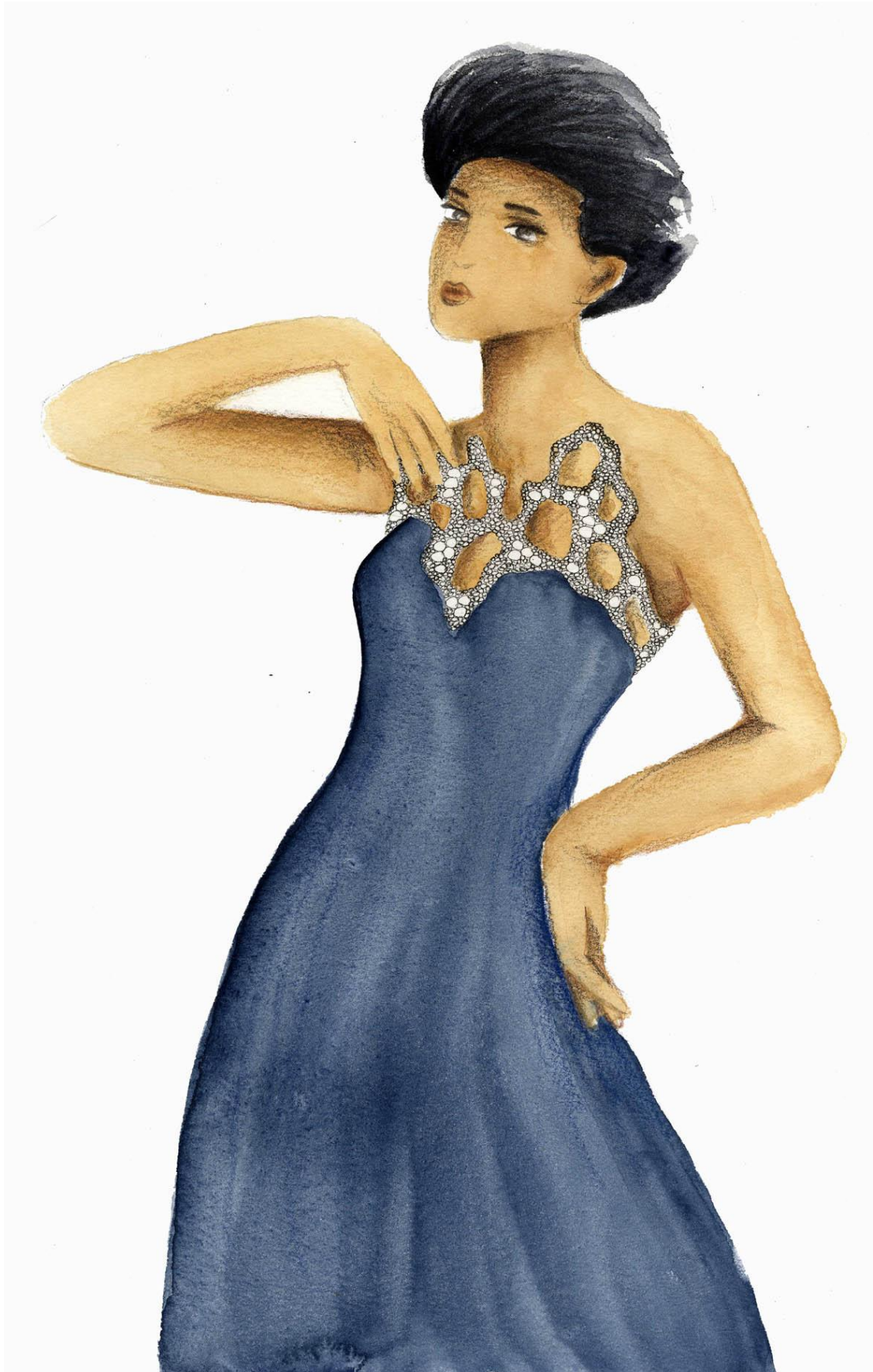
Kuva 12. CobaltBlue.

Kuva 13. ImperialBlue.

Kuva 14. SmokeBlue.

Kuva 15. DarkTurquoise.

Kuva 16. SaxonyBlue.

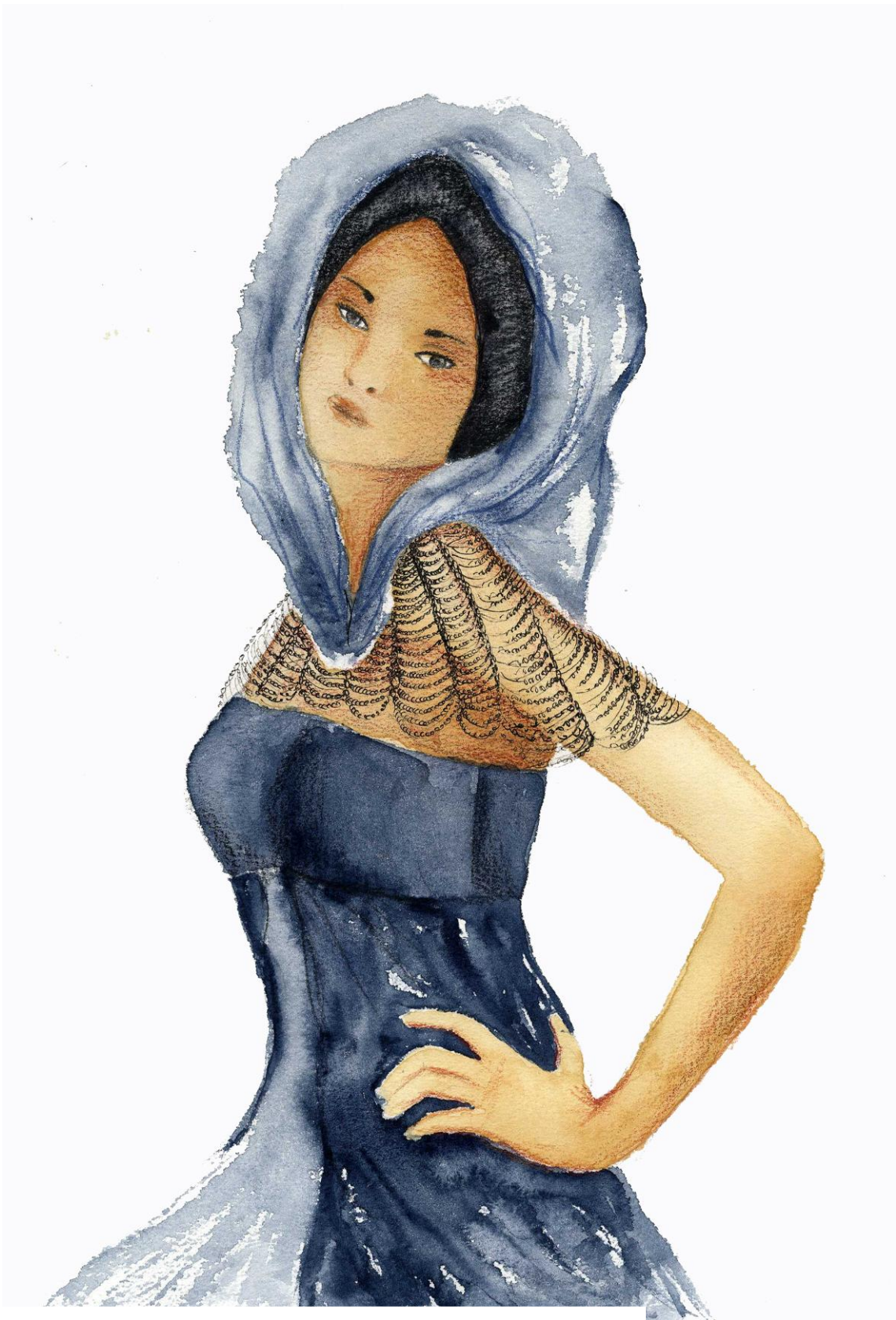
Kuva 17. CadetGrey.

Kuva 18. PowderBlue.

Kuva 19. BondiBlue.

Kuva 20. RoyalBlue.

Kuva 21 Luonnokset toteutettavista puvuista. Vasemmalta PowderBlue, CadetGrey sekä ImperialBlue.

3.4 Valintoja

Toteutettavien juhlapukujen valitseminen ei ollut niin helppoa kuin ajattelin. Valittaessa oli otettava huomioon monta seikkaa. Pukujen tuli olla malliltaan yksinkertaisia tai rakenteeltaan tuttuja. Aikaa piti jäädä helmiosien toteuttamiseen sekä kokeiluihin. Valitsin kolme toteutettavaa kokonaisuutta, jotka toimivat hyvin keskenään ja olivat kuitenkin riittävän erilaisia (kuva 21)

PowderBlue -puvun valitsin sen muunneltavuuden vuoksi. Hartioilla olevan helmiosan voi liittää osaksi jotain muuta asukokonaisuutta. Sen alla olevan lyhyen puvun tulee toimia myös ilman helmiosaa. Tässä puvussa muotoilu on olennaisessa osassa. Puku muistuttaa malliltaan hieman viime syksynä valmistamaani pukua. Sen vuoksi puvun rakenne ei ollut minulle täysin vieras.

CadetGrey -puku on malliltaan hyvin suoralinjainen ja yksinkertainen. Helmityön pääsee näyttävästi esille. Luonnoksieni perusteella helmiosaan käytettävä tekniikka tässä puvussa voisi olla sama kuin edellisessä. Ainoa asia, mikä puvussa mietitytti, oli helmiosa. Mietin, miten saan helmiosan pysymään pystyssä ja näyttämään kauniilta ja herkältä. Helmiosa vaatisi useita kokeiluja, jotta sen saa toteutettua niin, että lopputulos on siisti ja vastaamaan sitä miten olin sen ajatellut.

ImperialBlue -puvun helma vaatii muotoilua ja kokeiluja, jotta se toimii kokonaisuutena. Puku on yläosastaan istuva ja linjakas. Helmassa puolestaan on vapaata ja runsasta muotokieltä. Helmiosa on tyyllisesti erilainen kuin edelliset, vaikka ajattelin tekniikan olevan sama. Siinä tulee hyvin esiin pinnan muoto, runsas muotokieli ja kolmiulotteisuus, jotka olivat tavoitteenani

Valinnat tehtyäni huomasin, että olin valinnut sellaiset puvut, joissa helmiosat olivat hartiasseudulla. Pohdin, olisinko voinut valita myös sellaisen puvun, jossa helmiosa oli muualla esimerkiksi selässä. Kävin luonnokseni vielä kertaalleen läpi. Puvut, joissa helmet olivat selässä tai helmassa, olisi ollut vaikeampi toteuttaa. Lisäksi niissä oli runsaasti helmiosia eikä aikani olisi riittänyt niiden toteuttamiseen.

4 KOKEILUT

Mallistoa luonnostellessani mietin myös, mitä tekniikkaa käyttäisin. Halusin helmiosoiden olevan reunoiltaan siistejä ja tasaisia kuten löytämässäni ideakuvassa. Kävin mielessäni läpi tekniikoita joita olen aiemmin kokeillut ja tehnyt. Mietin niiden hyviä ja huonoja puolia. Yritin löytää suunnittelemini helmiosiin mahdollisimman hyvän ja toimivan ratkaisun. Lopulta päädyin peyote -tekniikkaan, joka osoittautui hyväksi ratkaisuksi. Vaikka siinä tuli tehdessä esiin myös tekniikan ongelmakohdat. Peyote mahdollistaa tekniikkana niin hienovaraisten kuin voimakkaan muutoksen ja on hyvin hallittavissa. Sitä pystyy myös muuntelemaan mahdollisuuksien mukaan erimuotoiseksi.

Halusin käyttää helmiosioissa pääasiassa pieniä lasisia siemenhelmiä 11/0 ja 10/0. Päädyin käyttämään läpikuultavia helmiä, jotka sopivat jääteemaani juuri läpikuultavuutensa vuoksi. Siitä tulee keveämpi vaikutelma verrattaessa läpivärjättyihin helmiin. Luvut siemenhelmen perässä ilmoittavat, kuinka monta helmeä menee sentille (mitä suurempi luku, sitä pienempi helmi on kyseessä). Tavoitteenani oli saada työn pintaan vaihtelua, jota sain vaihtamalla siemenhelmien kokoa (8/0 ja 6/0). Lankana käytin Nymo -helmilankaa. Se on kestävä ja nimenomaan helmitöihin tarkoitettu lanka. AA -vahvuus soveltuu perushelmitöille. DD -vahvuus soveltuu suurille helmille ja enemmän tukeaa tarvitseville helmitöille.

Tilasin helmiä erilaisista verkkokaupoista kuten Villihelmi ja Idänhelmi. Lisäksi poikkesin Hollolassa sijaitsevassa Charlotta Oy:ssä, joka on helmityötarvikkeiden tukku- ja vähittäismyymälä. Helminä käytin lasihelmiä, sillä ne ovat kestäviä ja värit säilyvät hyvin.

4.1 Helmiosa PowderBlue -pukua varten

Aloitin työn tekemällä muutaman tekniikkakokeilun helmiosioista, jotka tulevat viemään eniten aikaa. Tekniikka tulee saada mallistoon ja suunnitelmiin sopivaksi. Kokeilin ensin free form peyote -tekniikkaa, jossa työhön lisätään useampi helmi kerralla (kuva 22). Siinä hyödynnetään myös erikokoisia ja -mallisia

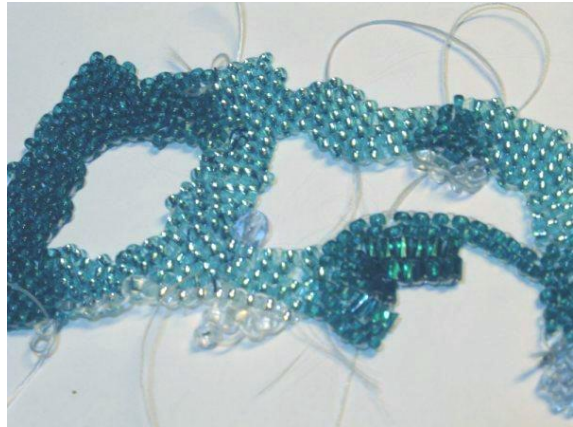
helmiä. Tulos ei kuitenkaan vastannut omia suunnitelmiani eikä toiminut niin kuin ajattelin.

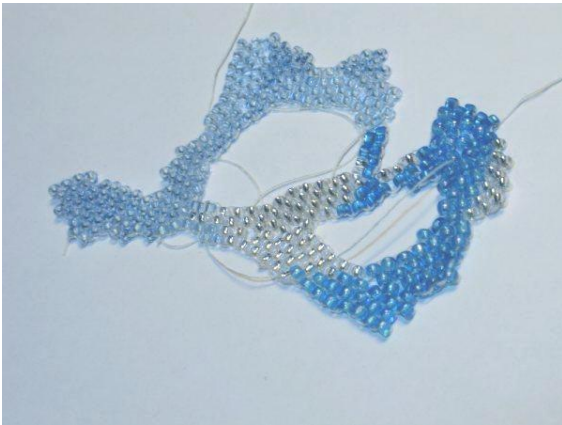
Kuva 22. Free form peyote.

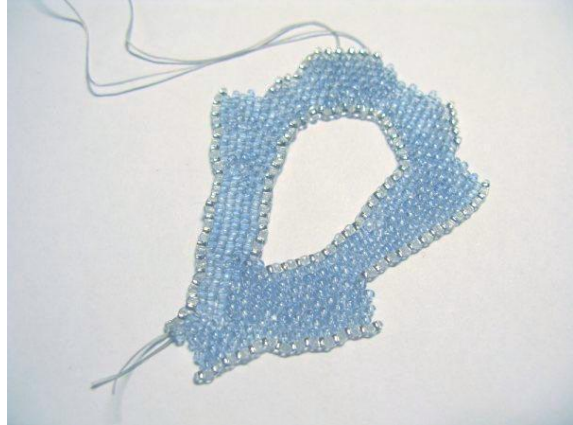
Kuva 23.

Kuva 24.

Kuva 25.

Kuva 26.

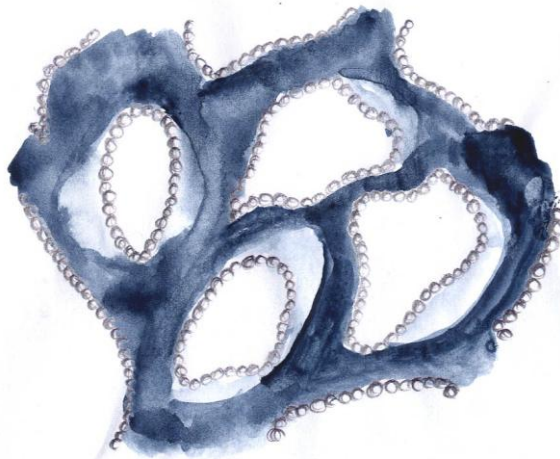
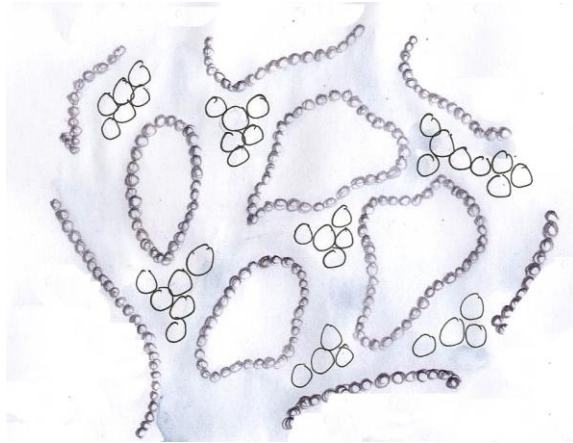
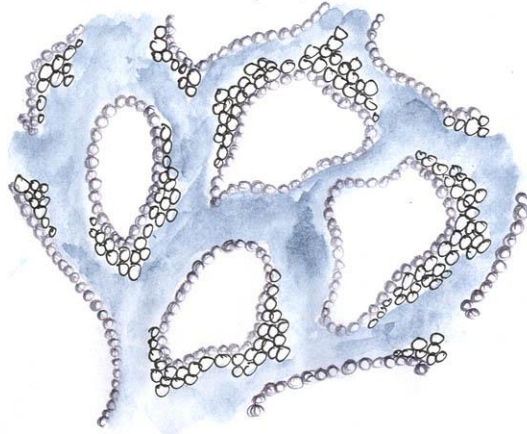
Kuva 27.

Ohuet kohdat eivät pysyneet aloillaan ja työ oli vaikeammin hallittavissa. En kuitenkaan lannistunut vaan kokeilin uudestaan ilman ohuita kohtia. Lisäsin useamman helmen kerralla työn sivulle ja jatkoin siitä normaalisti eteenpäin rakentaen helmikerroksia lisäyksen päälle (kuva 23). Kokeilu onnistui jo paremmin ja vastasi enemmän ulkomuodoltaan sitä, mitä oli ajatellut. Epäsäännölliset ja rosoreunaiset, jotka yksittäiset helmet aiheuttivat. Rosoiset aukot olivat mielenkiintoisia, mutta eivät ihan vastanneet lähtökohtaani. Tekniikkaa oli harjoitettava lisää. Olin kuitenkin sitä mieltä, että helmityö vaatii enemmän kokeiluja etenkin erikokoisilla helmillä.

Tein lisää kokeiluja. Edellisessä kokeilussa olleet rosoiset reunat tulisi yrittää saada pois. Odd count peyote tekniikkana sekoittaisivat helposti kerrokset ja reunoista tulisi epäsiistit. Helmet eivät mene reunoistaan tasan. Sen sijaan kokeilin even count peyotea, jossa tehdään lisäyksiä ja poistoja työn reunoille. Tässä tekniikassa helmet ovat aina tasalukuisia. En kuitenkaan saanut sitä heti onnistumaan niin kuin olisin halunnut, joten reunat olivat edelleen rosoiset (kuva 24 ja 25). Päätin jättää reunoille lisäämisen kokonaan pois. Mietin miten saan tehtyä tarvittavat lisäykset siististi. Päädyin kokeilemaan onnistuisiko työ tekeillä tarvittavat lisäykset työn keskellä. Silloin reunan siisteys säilyy ja langan saa vedettyä riittävän kireälle, jotta reuna kestää paremmin. Tehdessäni poistot ja lisäykset vain työn keskellä, sen pystyi jakamaan paremmin osiin. Se mahdollisti työn jatkamisen erisuuntiin. Työhön on jätettävä tiiliseinä muistuttava reuna, jotta sitä voi jatkaa huomaamattomasti (kuva 26).

Kokeiluja tehdessäni huomasin, kuinka vaikeaa on ennakoida, milloin on lisättävä tai poistettava helmiä. Helmityön tulisi sujua helposti ja näyttää luontevalta. Piirsin hahmotelmia kuviosta, jotka vastasivat PowderBlue- ja CadetGrey -pukuihin tulevia kuviota. Aloin tekemään kokeiluja hahmotelmani mukaan. Vertasin tekeillä olevaa helmityötä hahmotelmaan, jotta saan siitä mahdollisimman samankaltaisen (kuva 27). Hahmotelma auttoi saamaan toisiinsa yhdistettävistä kohdista siistit. Ilman hahmotelmaa toisiinsa yhdistettävien osien reunat saattavat olla erikokoiset, jolloin se vaikeuttaa osien yhdistämistä toisiinsa.

Kun oikea tekniikka alkoi muodostua, otin jälleen avukseni luonnostelun selkeyttämään ajatuksiani ja ideoinnin avuksi. Tein muutaman luonnoksen, joissa poh

Kuva 28. Värimaailmaluonnoksia helmiosia varten.

din lähinnä värien käyttöä ja miten saan pintaan rakennetta sekä vaihtelevuutta. Pidin teemani kokoajan mielessäni (kuva 28). Luonnoksia katsellessani huomasin, kuinka olin huomaamattani käyttänyt hyvin vaaleita sinisen sävyjä. Vaaleat sävyt tuntuivat sopivan muutenkin malliston ilmeeseen ja teemaan. Valitsemani jäänsininen sävy kaipasi jotakin kiiltoa ja hohdetta. Muistin tilanneeni kirkkaita helmiä, joissa oli hopeoitu sisus. Hopeointi sai ne hohtamaan ja päätin kokeilla niitä. Jotta saisin työhön vielä voimakkaammin mielikuvan jäädästä, käytin reunoissa suuria kirkkaita helmiä. Kokeilin reilusti suurempia 6/0 kokoisia helmiä 11/0 siemenhelmien rinnalle. Reuna alkoi vääntyillä ja nousta koholle helmien suuren kokoeron vuoksi, mikä toi kaivattua vaihtelua muuten tasaiseen pintaan (kuva).

Kuva 29. Rautalankakokeilu.

Kuva 30. Vaijeri pujoteltuna helmien läpi.

Kuva 31. Vaijeri pujoteltuna helmien väliin jälkeinpäin.

Kuva 32. Vaijeri jäi helmien väliin työtä tehdessä.

4.2 Helmiosa CadetGrey -pukuun

Tekniikka alkoi vihdoinkin olla hallinnassa ja pääsinkin toisen ”ongelman” pariin. CadetGrey -juhlapukuun tuleva helmityö pitäisi saada pystyyn. Tein pienen kokeilun, johon pujottelin ohutta rautalankaa (0,3 mm) helmien läpi (kuva 29). Kokeilusta tuli tukeva, mutta rautalanka erotti liian selvästi. Sen lisäksi se meni helposti mutkalle, eikä sitä saanut enää suoraksi. Rautalangan pujottelu vain vaikeutti työn tekemistä.

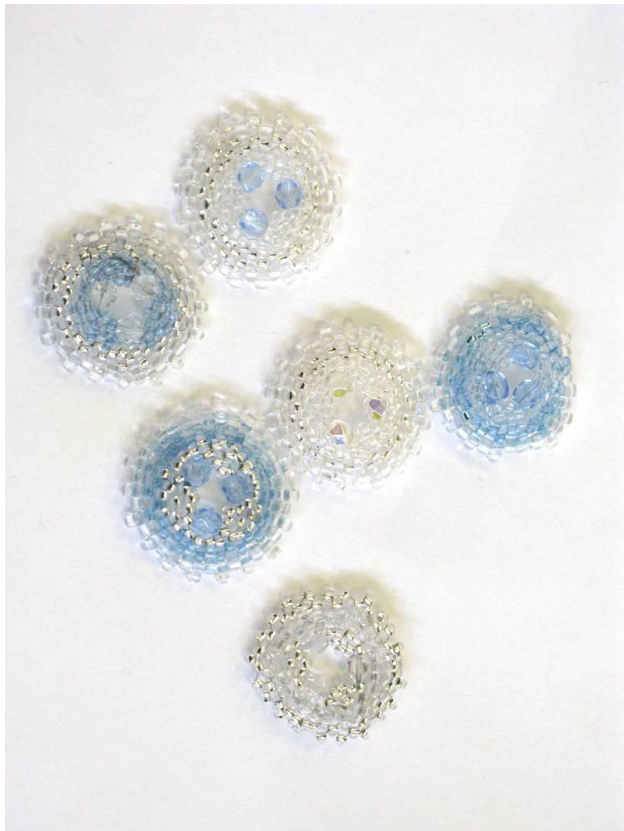
Sain neuvoksi kokeilla myös muovipäälysteistä koruvaijeria, mikä ei kuluta lankaa tai helmiä pujotettaessa helmen läpi. Sekään ei toiminut, ainakaan tällä tavalla, sillä helmet ja vaijeri vääntyilivät. Vaijeria ei saanut enää sen jälkeen taituteltua takaisin paikoilleen. Reunakin jäi epäsiistiksi helmien kääntyiltä erisuuntiin (kuva 30). Sen jälkeen kokeilin koruvaijeria toisella tapaa. Tein ensin kokeilun ja pujottelin koruvaijerin helmien väliin jälkeinpäin. Tulos oli jämäkkä kapeissa kohdissa, mutta leveämmissä kohdissa työ kääntyili herkästi puolelta toiselle (kuva 31). Kun työ on suurikokoisempi se voi käyttäytyä arvaamattomasti.

Kokeilin samaa mallia uudelleen ja käytin paksumpaa lankaa. Tehdessäni helmityötä, jätin reunoissa vaijerin helmien väliin (kuva 32). Työ tuntui jo tukevammalta. Vaijeri ei päässyt vääntyilemään ja työkin pysyi oikeassa asennossa. Ainoa työskentelyä hankaloittava asia oli se, että lanka sotkeutui vaijerien päihin. Työtä tehdessä täytyi ottaa huomioon, että lanka kulkee viimeisen helmen kohdalla vuorotellen sen etu- ja takapuolelta. Muuten työ ei kiinnity vaijeriin. Tällä tekniikalla päätin lähteä tekemään työtä eteenpäin, vaikka siinä olikin omat hankaluutensa.

Pystyyn jäävä helmiosa toi mieleeni jääveistoksen. Väriluonnostelujen kautta päädyin käyttämään vain kirkkaita helmiä sekä hopeoituja siemenhelmiä. Langan väri vaikuttaa työ ulkonäköön kun miltei kaikki ovat kirkkaita helmiä. Päädyin kuitenkin käyttämään valkoista lankaa, mikä tukee jääveistos vaikutelmaa. Käytin DD -vahvuista lankaa. Langan paksuudesta johtuen se näkyi helmien läpi selvästi ja loi helmiin huurteisen vaikutelman. Teemani mielessä pitäen huurteinen ilme ei haitannut.

Kuva 33.

Kuva 34. Vaaleiden sävyjen kokeiluja.

4.3 Helmityöt ImperialBlue -pukuun

Ympyrän muotoinen peyote oli minulle tekniikkana tuttu jo ennestään eikä sen puolesta vaatinut juurikaan kokeiluja. Tein kuitenkin muutaman kokeilun, joilla palautin mieleeni, miten niitä tehdään. Samalla tein värikokeiluja ja etsin ympyröihin sopivan kokoisia ja muotoisia helmiä.

Ensimmäiset kokeilut olivat pieniä ja reilusti kohollaan. Kokeilin myös ihan tassossa olevaa ympyrää, mutta se ei vaikuttanut niin mielenkiintoiselta kuin kohollaan oleva (kuva 33). Tein muutaman kokeilun lisää, joissa sain ympyrän kohtamaan eritavoin säätämällä langan kireyttä. Kokeilin myös hyvin pieniä ympyröitä, joita voisi ajatella käytettävän reunakohdissa. Niissä ei kuitenkaan saa variaatioita pinnan muotoon samalla tavalla kuin isommissa.

Värejä pohdin paljonkin ja ne vaativat kokeiluja. Lähdin liikkeelle vaaleista sävyistä. Varioin lähinnä sitä, kuinka monta kerrosta milläkin värillä tulee. Käytin pääasiassa sinisen sävyjä. Kaikissa vaaleissa kokeiluissa säilyivät hopeoidut ja suurikokoiset siemenhelmet. Variaatioita sai yllättävän paljon tällä muuntelutavalla (kuvia 34).

Mietin, että jos käyttäisin vain vaaleita sävyjä pinnasta saattaa tulla liian tasaista massaa. En uskonut, että kohollaan olevat ympyrät auttaisivat asiaa. Päädyin siihen tulokseen, että kokonaisuus kaipaa jotakin väriä, etenkin kun muissa kokonaisuuksissa helmiosat ovat hyvin vaaleita. Kävin läpi helmiä, jotka olin joskus hankkinut muita projekteja varten. Löysin tumman sinisiä irilisoituja (saa helmen hohtamaan sateenkaaren väreissä) ja petrolin värisiä 6mm rondelleja sekä saman sävyisiä 10/0 siemenhelmiä. Rondellit ovat soikean muotoisia helmiä, joissa on särmikkääksi hiottu pinta. Kokeilin yhdistää näitä kirkkaisiin helmiin. Koska petroli on voimakas väri, sitä ei tarvinnut paljoa. Kokeilin löytämiäni tummia sinisiä siemenhelmiä niin, että ne kulkivat vain rondellien väleissä. Muutoin käytin kirkkaita helmiä. Lisäsin myöhemmissä värikokeiluissa ympyröihin myös hopeoidut siemenhelmet. Yhdistelemällä vaaleita ja tummia ympyröitä keskenään, sain pintaan eloa. Ja koska tumma väri on helposti hallitseva, sitä ei tarvitse olla kuin muutamassa kohdassa.

Kuva 35. Vaaleita ja tummia ympyröitä, joissa langan kireyttä säätämällä ympyrät sai kohoamaan eritavoin.

Jotta ympyröiden pinta ei olisi aivan tasainen, käytin ympyrän keskellä 4 mm ja 6 mm rondelleja. Niiden ympärillä käytin 11/0 siemen helmiä. En saavuttanut pienillä siemenhelmillä jättä muistuttavaa pintaa, joten etsin käsiini kirkkaat 6/0 helmet. Tein niillä ympyrän kaksi viimeistä kierrosta. Työ ei ollut enää yhtä supussa kuin mitä se oli aiemmin vaan levisi hieman sivummalle. Suuremmat helmet antavat ilmettä ja rosoisemman reunan (kuva 35).

Kuva 36. Helmityön alla on muotoiltu kaava, johon olin hahmotellut tulevaa kuviota.

Kuva 37. Poimutetun kankaan sovitus muotoiluun.

Kuva 38. Hartioilla lepäävä helmityö on kiinnitystä vaille valmis.

5 TOTEUTUS

Valmistin kaikki puvut C 38 kokoon ja pohjana käytin puvun peruskaavaa. Vuoritin kaikki puvut, jotta ne olisivat siistejä myös sisäpuolelta ja antaisivat juhlanan vaikutelman. Se on myös mahdolliselle käyttäjälleen mukavamman tuntuinen päällä. Malliston varsinaiseksi materiaaliksi olin ajatellut silkkiä. Se sopii hyvin juhlavaatteen materiaaliksi. Ohut silkki laskeutuu kauniisti, joka on omiaan voimakkaasti poimutetulle puvulle. Paksummat silkki-laadut, kuten Thai silkki, sopivat pukuihin joihin tarvitaan ryhdikkyyttä.

5.1 PowderBlue -puku

Aloitin työskentelyn muotoilemalla helmiosan kaava, vaikka ensin ei tullut edes mieleenikään tehdä mitään kaava helmitöille. Kokeiluja tehdessäni huomasin työskentelyn helpottuvan, kun oli edes joku hahmotelma apuna. Sujuvamman työskentelyn kannalta kaava oli välttämätöntä tehdä. Lisäksi helmiosan tekeminen ei olisi sidoksissa vain koululla tekemiseen, vaan voisin tehdä sitä eteenpäin muulloinkin.

Tein helmiosan kaavan muotoilemalla kankaasta mallinukelle osaa, jonka avulla helmiosasta saadaan sopivan kokoinen ja oikean muotoinen. Se tuli saada istumaan ilman leikkuusaumoja, koska niitä ei helmityössä ole. Muotoilusta sain hyvän pohjan helmityölle ja pystyin hahmottelemaan aukkojen paikkoja kappaleessa (kuva 34). Piirrokseni mukaan helmet nousevat kaulalta 2-3 senttimetriä ylöspäin. Muotoilua piti hivuttaa hieman ylöspäin, jotta siihen sai muutaman sentin nousun. Sen jälkeen korjailin vielä muotoa ja sovitin poimutettua kangasta sen reunoihin, varmistaakseni kappaleen muodon (kuva 37 ja 38).

PowderBlue -puku muistuttaa pukua, jonka tein viime syksynä. Silloin valmistettuun pukuun verrattuna yksi hyvin selkeä yhtäläisyys oli voimakkaasti poimutettu helma. Muotoilu on tässä puvussa hyvin olennaista, sillä kangaskaitaleille piti hakea paikka muotoilemalla. Luonnoksissani puvun helma on epätasainen. En kuitenkaan tehnyt kangaskaitaleisiin epätasaisista reunaa, vaan kaitaleet pysyivät suorakaiteen mallisina ja helman epätasaisuus saatiin aikaan nostamalla piiloon jäävää reunaa muutamasta kohdasta ylemmäs tai laskemalla reunaa reilusti

Kuvat 39–41. PowderBlue -puvun muotoilua.

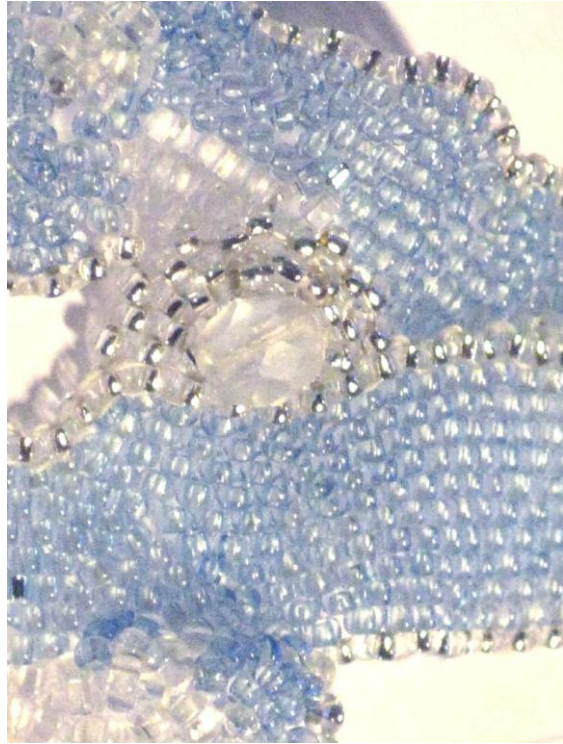
alemmas (kuvat 39–41). Kappaleiden nostaminen ei onnistunut aivan niin kuin piti. Jälkeenpäin ajatellen niiden olisi pitänyt olla leveämpiä. Silloin ei olisi tarvinnut niin paljon varoa, että kiinnityskohta jää näkyviin. Kappaleita olisi silloin voinut nostaa enemmän, jotta helma olisi reilusti epätasainen. Kaitaleiden alla olevan kankaan tuli olla napakkaa, jotta se kestää kaitaleiden painon ja tuntuu tukevalta päällä. Ompeleminen oli vaikeaa kun poimutettu reuna oli niin paksu. Siitä johtuen lanka katkeili koko ajan ja nurja puoli jäi epäsiistiksi.

Muotoillessa huomasin, ettei valitsemani kangas laskeutunutkaan niin hyvin kuin olin ajatellut. Kaitaleet jäivät reunoista enemmän koholle kuin oli tarkoitus, jolloin kapea siluetti ei jäänyt näkyviin. Puvussa oli kuitenkin tärkeää saada vyötärön kohdalle kapeampi siluetti tai kokonaisuudesta tulee liian raskas. Pukuun täytyi keksiä keinoja, joilla kokonaisuus kevenisi. Kokeilin ensin saada siluettiin muutosta hienovaraisemmin vähentämällä poimutusta vyötärön kohdalla ja muuttamalla helmojen korkeuksia. Sovituksessa huomasin selkeämmin, kuinka hartioilla oleva poimutettu kangas oli liian pitkä suhteessa muihin kaitaleisiin, joten sitä täytyi lyhentää. Sillä sai myös siluettia vyötärön kohdalla kapeammaksi. Lopputulos ei korjailuista huolimatta vastannut sitä mitä olin hakenut. Muutoin puvun osat tuntuivat toimivan hyvin myös erikseen.

Pukuun piti alun perin tulla olkaimet, sillä se on helpompi valmistaa kuin ihoa myötäilevä olkaimeton puku. Kokeilin tehdä tuppiloa ensin samasta kankaasta kuin taftista valmistettu aluspuku, mutta se ei toiminut ainakaan siitä materiaalista. Tuppilosta tuli jäykkä ja kova eikä se olisi ollut miellyttävä päällä. Kokeilin samaa tekniikkaa uudelleen, tällä kertaa ohuesta polyesteri sifongista. Kangas osoittautui liian ohueksi ja läpikuultavaksi. Kankaasta näkyi selvästi läpi, kuinka se on kierteellä tuppilon sisällä ja sen pinnasta tuli epätasainen, vaikka tuppilo oli muuten huomattavasti pehmeämpi ja väriltään sopivampi kuin edellinen kokeilu. Kun tuppilot eivät tahtoneet onnistua, kokeilin kolmantena vaihtoehtona aluspukukankaasta litteää olkainta, mutta se näkyi liian selkeästi helmiosion alta. Lopulta olkain jäi puvusta kokonaan pois, koska mikään vaihtoehto ei ollut riittävän hyvä. Sovituksessa puku tuntui kuitenkin pysyvän päällä ilman olkaintakin, vaikka kaavoituksessa siihen lisättiin väljyyttä.

Kuva 42. Kiinnitys.

Kuva 43. Lähikuva.

Kuva 44. Kiinnityskokeilu.

Kiinnitysmekanismi oli vielä epäselvä. Miten saan siitä huomaamattoman ja kuitenkin kestävä, että helmiosa pysyy päällä? Ensimmäiseksi tuli mieleeni napin tapainen ratkaisu. Löysin Charlotta Oy:ssä käydessäni pienet pallonmuotoiset korupohjat, jotka pystyvät päällystämään helmillä. Vaihtoehtona se on parempi ratkaisu kuin tavallinen nappi sillä siitä saa juurioikean värisen. Ajattelin, että se sulautuisi hyvin muuhun helmiosaan. Pohdin myös sitä, että jos helmiosa ei olisikaan käyttäjälle ihan sopiva niin kaipaisiko se vielä pienen säätövaran. Sen vuoksi ajattelin jotakin joustavaa, jonka voisi vetää napin yli mutta helmet kuluttavat sen aikaa myöten poikki.

Muita ehdotettuja ratkaisuja olivat korsetin tapainen nyöritys keskelle taakse, jolloin tekisin helmistä pienet silmut ja leveämmän helminauhan jonka pujottelin silmuista. Vaihtoehtoja oli monia, mutta muistutin itselleni, että kyseessä ei ole asiakastyö. Pukuja ei ole tehty kenellekään tietylle ihmiselle. Jos puku joskus päätyisi jollekin asiakkaalle niin, sitten voisi miettiä kestävämmän ja helpomman kiinnitysmekanismiin.

Päädyin kuitenkin silmunapitus -tyyppiseen ratkaisuun. Se osoittautui huomaamattomaksi ratkaisuksi, eikä erotu muusta helmiosasta liikaa. Silmuiksi tein leveitä helmilenkkejä peyote -tekniikalla (kuvat 42 ja 43). Lankana käytin paksumpaa helmityölankaa saadakseni silmusta kestävämmän ja tukevamman. Olin ensin kokeillut napeiksi ympyrän muotoista korupohjaa, jonka päälle siemenhelmet kiinnitetään yksikerrallaan. Tulos ei kuitenkaan ollut sitä mitä odotin. Niistä tuli liian suuria ja rosoisia (kuva 44). Päädyin käyttämään huurrettuja kirkkaita rondelleja, jotka olivat huomaamattomampia ja sirompia.

Kuva 45. Paperimuotoilu.

Kuva 46. Hopeoitu kupari kulkee reunimmaisten helmien välissä.

Kuva 47. Kiinnitys.

5.2 CadetGrey -puku

CadetGrey -puku on pitkä, kapea peruspuku. Helmiosa on tässä puvussa näytävä, joten puku sai olla malliltaan hyvin yksinkertainen ja linjakas. Helman ompelin käsin saadakseni siitä siistin ja huolitellun näköisen.

Helmiosa vaati tässäkin puvussa muotoilua. Apunani käytin paperia, joka vastasi paremmin valmiintyön materiaalia ja tuntua kuin esimerkiksi kangas. Käärin paperin nukan ympärille leikkasin sen sopivamman kokoiseksi. Muotoilin etureunaa paremman muotoiseksi sillä tässä vaiheessa se oli vielä samalla korkeudella yläreunastaan kuin takakappale. Leikkasin ylä- ja alareunaan muotoa miltä valmis helmiosa voisi näyttää (kuva 45). Kun paperiversio alkoi muotoutua, oli sovituksen vuoro. Sovitus oli tärkeää, jotta näkee mahtuvatko kädet liikkumaan. Siinä huomasi, että käsille oli jätettävä enemmän tilaa liikkua. Leikkasin paperin auki sivulta olkapäähän asti molemmilta puolilta, jolloin kädet mahtuivat paremmin liikkumaan. Samalla korjasin kappaleen korkeutta sen yläreunasta, sillä se oli liian korkea. Madalsin myös kappaleen etureunaa koska korkeimmalta kohdaltaan se osui leukaan.

Helmiosaan olin tehnyt aiemmin kokeiluja, jotta pääsisin varsinaisen työn pariin. Muotoiltuun paperikaavaan hahmottelin aukkojen paikkoja kuten HorizonBlue -puvun kohdalla. Kokeilujen perusteella koruvaijeri oli hyväksi havaittu tukirakenne. Mietin kuitenkin olisiko tarvetta saada varmuuden vuoksi enemmän tukea olkapään kohdalle. Jotta helmiosa tuntuisi tukevammalta päällä, ajattelin, että siinä olisi hyvä olla jotain mitä voisi tarvittaessa muotoilla paremmin olkapäänmukaisesti. Koruvaijeria ei pysty jälkeinpäin taivuttelemaan niin, että se jää siihen asentoon mihin se on taivutettu. Päätin kokeilla vielä 0,4 mm hopeoitua kuparia, joka jäisi tukevasti paikoilleen (kuva 46).

Kiinnitys tulee helmiosassa näkyvälle paikalle, joten siitä piti saada siisti. Hyödynsin jälleen silmunapitusta kun se tuntui pysyvän napakasti paikallaan (kuva 47). Kiinnitys ei juuri työstä erotu.

Kuvat 48–50. Nauhojen paikan löytäminen CadetGrey -puvun avulla.

5.3 ImperialBlue -puku

ImperialBlue -puku oli viimeinen toteuttamistani puvuista ja toteutukseltaan haasteellisin. Olin suunnitellut siihen muotoiltavan helman, runsaan helmi-koristelun hartiaseudulla sekä nauhat huolittelemaan leikkaussaumoja.

Pukuun oli määritettävä nauhoille sopivat kohdat. Hyödynsin kokeilujeni pohjana aiemmin valmistamaani CadetGrey -pukua, josta näkisin suoraan miten nauhat toimivat. Kokeilun avulla nauhojen paikat on helpommin siirrettävissä kaavaan kun näkee kuinka paljon niitä on pitänyt siirtää (kuvat 48–50). Aloitin nauhojen asettelun leveämmällä nauhalla, jolla peitin saumat etu -ja takakappaleelta sekä molemmat sivusaumat. Nauhoja oli kuitenkin liian vähän verrattuna luonnokseeni ja päätin siirtää leikkaussaumojen päällä olevia nauhoja sivumalle ja lisätä keskelle eteen vielä yhden nauhan. Puvusta tuli tyyllisesti hyvin klassinen ja korosti naisellisia muotoja. Päätin kokeilla vielä lisäämällä kapeampia nauhoja, jotta puku ei näyttäisi liian täyteen ahdetulta. Lisäsin nauhoja niin, että sain etukappaleelle viisi nauhaa. Puku alkoi jo näyttää enemmän siltä, mitä olin luonnokseeni suunnitellut. Takakappale ei vaatinut niin montaa nauhaa, sillä niitä oli jo etukappaleen puolella runsaasti.

Oikean väristen nauhojen löytäminen ei ollutkaan niin helppoa kuin kuvittelin. Etsin ensisijaisesti satiininauhoja. Puuvillanauhoissa oli enemmän valinnan varaa, mutta se ei ollut juhlava, joten suljin sen vaihtoehdon kokonaan pois. Muut löytämäni nauhat olivat voimakkaasti kuvioituja eivätkä ne sen vuoksi sopineet pukuihini. Nauhojen ei tarvinnut olla saman sävyisiä kuin itse kangas. Olin suunnitellut värit niin, että tumman kankaan kanssa käyttäisin vaaleita nauhoja ja vaalean kankaan kanssa tummia. Pukukankaani oli tumma, joten etsin hie-man vaaleamman sävyisiä nauhoja. Niissä oli kuitenkin yllättävän vähän väri-vaihtoehtoja ja sävyero kankaani ja nauhan välillä oli liian suuri. Nauhat erottui-
vat kankaasta liikaa. Oli siis valittava tummempi sävy, joka ei vie liikaa huomio-ta. Tummemmissa nauhoissa ei myöskään ollut kovin paljon valinnanvaraa. Värit rajoittuvat hyvin tumman sinisen, melkein mustan ja kirkkaan siniseen. Muutamassa helmiympyrässä olin käyttänyt petrolin värisiä helmiä ja otin sen avukseni sopivan värin löytämiseksi.

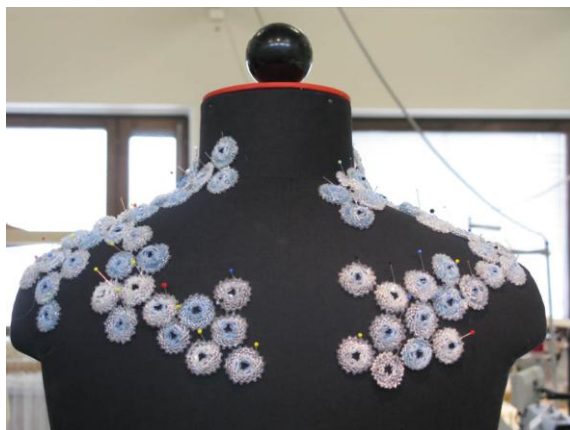
Kuva 51. Helman muotoilukokeilu.

Kuva 52. Laahus on kaavoitettu ja siitä on tehty proto.

Kuva 53. Helmiympyröiden kiinnitystä ja muotojen hakemista.

Kuva 54. Oikean paikan löytämistä helmiympyröille takakappaleen puolella.

Laahuksen muotoilu ja kaavoitus oli itselleni uusi asia. Laahuksen alla oleva kangas muodosti voimakkaita pyöreitä muotoja (kuvat 51 ja 52). Kankaan tuli olla jäykähköä, jotta se kannattelisi itseään ja kestää laahuksesta tulevan painon. Muotoilin myös laahuksen, josta näkee paremmin sen muodon. Sen jälkeen tein laahuksesta vielä toisen muotoilun, josta jätin poimutukset kiinnitysreunasta pois. Sen perusteella sai tehtyä kaavan. Vuorittamalla laahuksen, sain siitä siistin ilman näkyviä tikkauksia. Saumanvarat jäivät myös piiloon.

Laahuksen olin alun perin suunnitellut vaaleaksi. Kiertelin kangaskauppoja ja yritin löytää vaaleita kankaita, jotka olisivat suunnilleen samanvahvuisia kuin puvun yläosan morsiukseni. Sopivan värin löytäminen osoittautui yllättävän hankalaksi. Olin ajatellut siniseen taituvia sävyjä, jotta kontrasti tumman puvun ja laahuksen välillä ei olisi liian suuri. Samalla se tukisi myös helmiosan värimaailmaa. En kuitenkaan löytänyt sellaisia sävyjä. Etsin vaihtoehtoisesti tummempia värejä ja harmaan sävyjä. Ne eivät puolestaan helmiosan värejä ja olivat sävyiltään liian erilaisia muuhun pukuun verrattuna. Valitsin lopulta puhtaan valkoisen kankaan, vaikka sen väri mietitytti suuren kontrastin vuoksi. Laahuksen alla olevaksi kankaaksi valitsin kiiltäväpintaisen organzan, mikä tukee ajatusta jään pinnasta. Hyödynsin samaa kangasta laahuksen vuorittamiseen.

Helmiympyröitä olin tehnyt runsaasti, 222 kappaletta, jotta niitä olisi riittävästi. Ympyrät oli kiinnitettävä muutamalla pistolla toisiinsa kiinni (kuvat 53 ja 54). Työ oli tehtävä nuken päällä, jotta helmiympyrät asettuvat luonnokseni mukaisesti oikeille paikoilleen. Kuvatessani pukua, huomasin, ettei helmiosa pysy oikeassa asennossa ja oikealla korkeudella. Helmiosa olisi pitänyt kiinnittää pukuun. Se olisi haitannut puvun hoitoa. Kuvausten jälkeen lisäsin siihen ympyröitä tueksi ja kiristin lankoja saadakseni ympyrät tiiviimmin toisiinsa. Käsivarrelle laskeutuvan osan jätin lopulta kokonaan pois ettei se vedä koko työtä toiselle sivulle siihen kertyvän painon vuoksi.

6 TOTEUTETUT TUOTTEET

Otin tuotekuvat Lappeenrannan linnoituksessa. Kuvauspaikkoja miettiessäni minulla oli vaihtoehtona myös Lahdessa sijaitseva kartanohotelli. Kuvaukset sisätiloissa kävi mielessäni koleaan sään vuoksi. Siinä tapauksessa ajattelin kuvauspaikaksi myös Lappeenrannan kasinoa. Halusin kuitenkin kuvata ulkona paremman valaistuksen vuoksi. Lisäksi hyvä kuvauspaikka vahvistaa kuvan tunnelmaa.

Kuvauspäiväksi sattui osumaan kolea sadepäivä, mutta se ei kuitenkaan häntannut ulkokuvauksia. Otin kuvia pääasiassa linnoituksen portilla hyvän taustan saamiseksi. Halusin ottaa kuvia myös niin, että taivas ja vielä hieman jäinen järvi jäivät taustalle tukemaan malliston teemaa.

Mallille halusin mahdollisimman luonnollisen meikin ja kampauksen. Kuviin oli tärkeä saada yhtä herkkä tunnelma kuin esityskuvissani ja malliston teemassa.

Kuva 55. PowderBlue.

Kuva 56. Yksityiskohta.

Kuva 57. Yksityiskohta.

Kuva 58. CadetGrey.

Kuva 59. Yksityiskohta.

Kuva 60. Yksityiskohta.

Kuva 61. ImperialBlue.

Kuva 62. Yksityiskohta.

6 POHDINTA

Tavoitteenani oli suunnitella ideamallisto, joka muodostuu uniikeista juhlapuvuista. Pukuihin suunnittelin näyttävät helmiosat. Ideamalliston suunnittelussa onnistuin hyvin. Halusin siitä hyvän perustan jota voin vielä kehittää eteenpäin. Vaikka suunnittelu ja ideointi olivat aluksi hankalaa, sain lopulta monta pukua mallistooni. Valitsin toteutukseen kolme pukua, tarkoituksenani valmistaa myös niiden helmiosat.

Produktion toteuttamisen aloitin ideamalliston suunnittelusta. Alkuvaikeuksien jälkeen helmiosien kuviomaailma alkoi kehittyä. Pidin mielessäni sen, miten olin aikonut ne toteuttaa. En ollut aiemmin tehnyt helmitöitä näin suuressa mittakaavassa ja suurikokoiset helmityöt vaikuttivat mielenkiintoiselta haasteelta. Tekniikan valitseminen ei ollut vaikeaa ja olen valintaani tyytyväinen, vaikka työt eivät ongelmitta sujuneetkaan.

Jouduin ratkaisemaan useita vastaan tulleita ongelmia. CadetGrey -ja Imperial-Blue -puvuissa huolestutti toimiiko helmiosat toteutettuna lainkaan. Etenkin CadetGrey -puvun pystyyn jäävän helmiosan kohdalla olin epäileväinen sen onnistumisesta. Miten saan siitä herkän ja näyttävän kuten olin sen suunnitellut? Sain helmityöt kuitenkin onnistumaan yllättävän hyvin. Helmitöitä tehdessäni huomasin, että tekniikkaa pitäisi harjoitella enemmän. Lisää tekemällä löydän itselleni sopivimmat työskentelytavat, jotta työ etenee luontevammin.

Tuotteiden toteutuksessa tuli hankaluuksia eteen johtuen pääasiassa materiaalivalinnoista, jonka vuoksi kaikki puvut eivät aivan onnistuneet kuten olin toivonut. Jopa värimaailma tuotti ongelmia kun oikean sävyisiä kankaita ei tahtonut löytyä.

Produktioni aihe oli erittäin mieluinen. Sitä oli innostavaa ja haastavaa tehdä. Opinnäytetyössäni sain yhdistää vaatetuksen ja kiinnostukseni helmitöihin. Olen kasvaneeni ja kehittyneeni suunnittelijana. Olen matkan varrella oppinut paljon uutta, joista on hyvä jatkaa eteenpäin.

LÄHTEET

Kuva 1 ja kuvat 3-62 Sarita Vepsäläinen

Kuva 2 kollaasi

Jääpisarat

http://www.masternewmedia.org/images/ice_drops.jpg

Jääpuikot

<http://i.pbbase.com/o4/55/705555/1/66955533.zQ30Wbha.eiszapfen.jpg>

Jäälautat

http://icestories.exploratorium.edu/dispatches/wp-content/uploads/2008/04/ice_pancakeice2.jpg

Sulanut jää

<http://www.greenpacks.org/wp-content/uploads/2008/11/polarbear-lifejacket.jpg>

Jääpisarat

<http://img1.eyefetch.com/p/m4/1004808-ecd56295-c98d-4469-b1eb-0482aa65f3bel.jpg>

Jäätynyt oksa

http://4.bp.blogspot.com/_usb_0QTUBms/SWUQXM_gbHI/AAAAAAAAABms/VGRxmaKRR94/s400/lcy+Branch+2.JPG

SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

Kulttuuri, Lappeenranta

Muotoilun koulutusohjelma

Sarita Vepsäläinen

HELMET VAATETUKSESSA 1900- LUVULTA TÄHÄN PÄIVÄÄN

Opinnäytetyö 2010

1 JOHDANTO.....	75
2 HELMIEN HISTORIAA	77
2.1 Mikä on helmi?	77
2.2 Helmien alkutaival.....	77
3 HELMIKORISTEIDEN KÄYTTÖ VAATETUKSESSA	81
3.1 Helmikoristeluiden käyttöön vaikuttaneet tekijät	81
3.2 Yhteiskunta.....	81
3.3 Taide	88
3.4 Kulttuuri ja vapaa-aika.....	94
3.5 Nuorisokulttuuri	99
4 HELMIEN MONIPUOLISUUS VAATETUKSESSA.....	104
4.1 Helmikirjonnan monet muodot.....	104
4.2 Korumaiset elementit.....	110
4.3 Yhteenveto	115
5 POHDINTA	117
LÄHTEET.....	118

1 JOHDANTO

Tutustun tutkielmassani helmien käyttöön vaatetuksessa 1900 -luvulla ja siihen, mitkä asiat ovat vaikuttaneet niihin. Pohdin myös, miten helmien käyttö on muuttunut 2000- luvulla.

Tarkastelen aihettani vaatetuksen näkökulmasta jättäen asusteet ja korut pois, koska se pohjustaa paremmin produktiotani. Rajasin tutkielmani 1900- lukuun, jolloin yhteiskunta ja kulttuuri vaikuttivat voimakkaasti vaatteiden muotokieleen ja sitä kautta myös niiden koristelemiseen. Halusin vielä tuoda esille sen, miten helmiä käytetään vaatetuksessa nykyään.

Helmien käytön tutkiminen tuntui luontevalta aihevalinnalta. Itse olen tehnyt erilaisia helmitöitä jo useamman vuoden ajan ja halusin syventyä aiheeseen paremmin ja etsiä tietoa, miten niillä on koristettu vaatteita.

Kirjallisuuden, kuvien sekä omien havaintojeni avulla haluan selvittää, miten helmien käyttö vaatetuksessa on muuttunut 2000- luvulle tultaessa ja mitkä tekijät siihen ovat vaikuttaneet. Haluan myös selvittää yhtäläisyyksiä sekä eroavaisuuksia menneisyyden ja nykypäivän välillä.

Helmien käytön tutkiminen vaatetuksessa pohjustaa omaa produktiotani. Tavoitteenani on valmistaa uniikkeja juhlapukuja, joissa hyödynnän aiempaa osaamistani helmitöiden parissa. Tarkoitukseni on tehdä lasihelmistä runsasta, kolmiulotteista pintaa osaksi pukua ja kehittää samalla omia tietojani ja taitojani vaatteiden valmistuksessa sekä helmien käytössä vaatetuksessa. Tutustuminen helmistä valmistettuihin ja koristeltuihin vaatteisiin tuo ideoita myös oman malliston suunnitteluun.

Tutkielmassani perehdyn aluksi hieman helmien historiaan, jotta saan käsityksen, mistä ne ovat alun perin lähtöisin ja mihin tarkoituksiin niitä on käytetty. Tarkoitukseni on syventyä lasihelmien käyttöön vaatetuksessa 1900- luvulla ja pohtia erilaisia seikkoja, jotka vaikuttivat niiden käyttöön. Tuon esille myös havaintojani helmien käytöstä nykyisin.

Kuva 1. Makean veden

helmiä.

Kuva 2. Lasihelmi, 2003.

Kuva 3. Simpukankuorista tehty

helminauha n. 28 000 eaa.

Kuva 4. Kivihelmiä n. 4000–2000 eaa.

Kuva 5. Puinen rukoushelmi

1500 -luvulta.

2 HELMIEN HISTORIAA

Ihmiset ajattelevat yleisesti helmien olevan koristuksia. Käytämme niitä lähinnä koruina. Kuitenkin vuosisatojen ajan helmet ovat olleet paljon muutakin kuin vain koruja tai pieniä esineitä, joilla koristamme itseämme. Ne peilasivat sitä kulttuuria, jossa niitä käytettiin. Kertoivat varallisuudesta ja sosiaalisista olosuhteista, poliittisesta historiasta sekä uskonnollisista vakaumuksista. Niitä käytettiin myös osana kaupankäyntiä. (Dubin 1987, 17.)

2.1 Mikä on helmi?

”Helmi on pieni, usein pyöreä ja koristeellinen esine, jonka keskellä on reikä ripustusta tai kiinnitystä varten (Kekäläinen, Koivisto 2008).” (kuva 1) Helmen on myös määritelty voivan olla mikä tahansa pieni esine, jonka voi pujottaa lankaan ja käyttää koruna (kuva 2). Helmen koko vaihtelee alle millimetristä aina muutamaan senttimetriin. Jokaisella kulttuurilla on oma versionsa helmestä, osalla jopa tuhansia versioita. Eri seudut erikoistuivat erilaisten helmien valmistukseen. Ensimmäiset tunnetut afrikkalaiset helmet löydettiin Libyasta 10 000 eaa. Levyn muotoiset helmet oli tehty strutsin munan kuorista, joka symboloi naisen hedelmällisyyttä. (Dubin 1987, 122–124.)

2.2 Helmien alkutaival

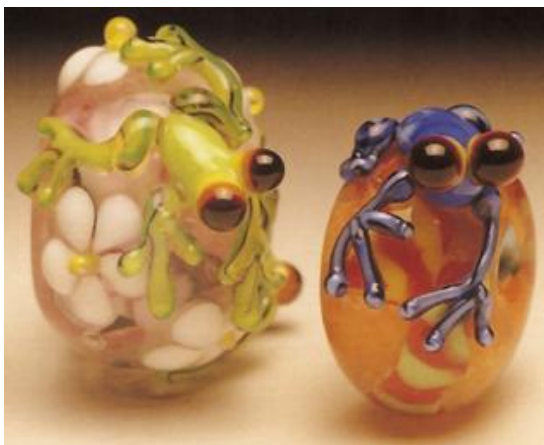
Materiaalit ensimmäisiin helmiin löytyivät lähiympäristöstä. Arkeologisissa löydöksissä on tavattu 40 000 vuotta vanhoja, taidokkaasti kivistä, simpukasta, luusta ja metallista valmistettuja helmiä (kuvat 3 ja 4). Helmiä tehtiin myös sienistä, marjoista sekä hiilestä. Helmet olivat ensimmäisiä lasista valmistettuja esineitä, joita alettiin tehdä Mesopotamiassa n. 2500 eaa. Helmet olivat myös oleellinen osa seremonioita, rukouksia (kuva 5) sekä yhteisön kulttuuria. Siitä syystä ihmiset oppivat nopeasti uusia keinoja valmistaa helmiä ja niitä annettiin myös lahjaksi. (Acorn Bead. Kekäläinen, Koivisto 2008,1, Dubin 1987, 27.)

Kuva 6. Nainen pitelee rukousnauhaa,
Nepal 1983.

Kuva 7. Helmikirjailtu laukku
1850, Ranska. Metallikehykset
on lisätty n. 1920.

Kuva 8. lasihelmiä, 2003.

Kuva 9. Akryylihelmiä.

Lasihelmiä valmistettiin Euroopassa keskiajalla vain vähän kristinuskon pidettyä sitä turhuutena lukuun ottamatta rukousnauhoja, joita käytettiin mm. rukousten määrän laskemiseen. Rukousnauhat yleistyivät 1400- luvulla, vaikka niitä käytettiin Suomessakin jo aikaisemmin (kuva 6). Helmien merkitys oli kansankulttuureissa vähäistä, mutta niistä tuli osa kansainvälistä kauppaa ja niitä käytettiin maksuvälineenä pitkälle 1900- luvulle asti. (Kekäläinen, Koivisto 2008, 1,2.)

Helmien valmistus keskittyi Keski-Eurooppaan, erityisesti Saksan ja Tšekin alueille. Niistä tuli helmikaupan keskuksia 1600- luvulla. Myös pienet, tasaisen pyöreät siemenhelmet yleistyivät. Niitä käytettiin mm. sisustustekstiilien ja asusteiden koristelemiseen (kuva 7). Ennen toista maailmansotaa siemenhelmiä valmistettiin Ranskassa ja helmien valmistus koneellistui lähes täysin. Nykyisellään helmien massatuotantoa on Euroopassa vain Tšekin tasavallassa. Perinteisin menetelmin helmiä valmistetaan mm. Turkissa ja Intiassa. (Kekäläinen, Koivisto 2008, 1-3.)

Helmet olivat pitkään ylellisyystavaraa, johon vain harvalla oli varaa. Helmien valmistusmenetelmien kehittyessä niitä pystyttiin tuottamaan entistä tehokkaammin. Samalla niiden käyttö yleistyi hinnan laskiessa. (Kekäläinen, Koivisto 2008, 1.)

Nykyään helmiä saa useina eri sävyinä ja muotoina. Vaatteissa käytettävien helmien materiaalit ovat nykyisin lähinnä lasia ja akryylia (kuvat 8 ja 9). Toisinaan vaatteissa näkee myös kivistä, simpukasta sekä puusta valmistettuja helmiä pienimuotoisempina yksityiskohtina.

Kuva 10. Lrvn 1926.
Hopea- ja maekanveden
helmiä.

Kuva 11. Iltapuku ja jakku 1940.
Pään-tiessä ja kauluksissa koralli-
helmikirjon-taa.

Kuva 12. Helmiäiskirjontaa
Molyneux'n jakussa, 1940.

Kuva 13. Yksityiskohta kuvan
11 pukujen kirjonnasta.

3 HELMIKORISTEIDEN KÄYTTÖ VAATETUKSESSA

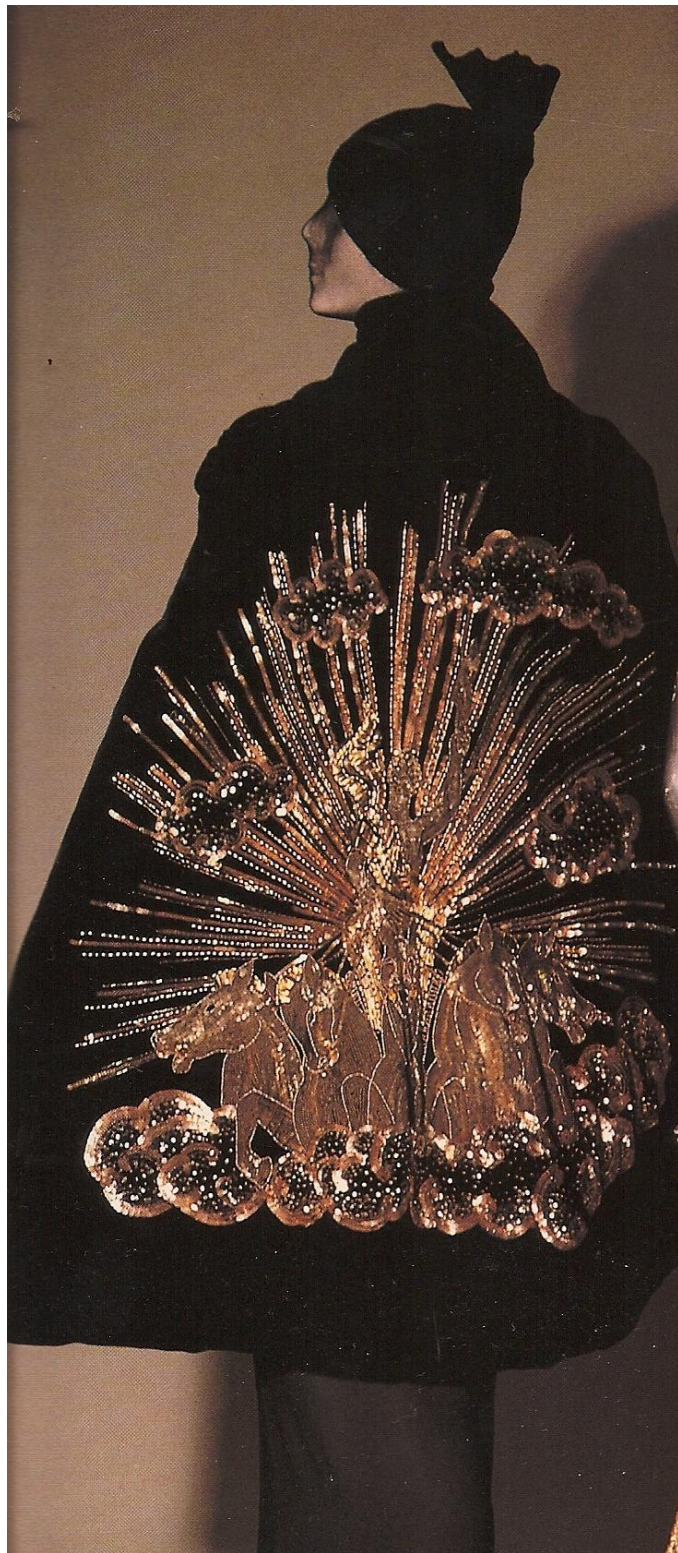
3.1 Helmikoristeluiden käyttöön vaikuttaneet tekijät

Vuosikymmenien kuluessa monet tekijät ovat vaikuttaneet vaatteiden koriste- luun. Yhteiskunnalliset muutokset sanelivat muodin suunnan pitkään. Toisen maailmansodan jälkeen muodin suunta muuttui hitaasti säännöstelyn jatkuessa ja lama pakotti suunnittelijat käyttämään edullisempia materiaaleja. Taide, elo- kuvat sekä teatteri toimivat kuitenkin suunnittelijoiden innoittajina. He saivat niis- tä vaikutteita mm. helmikirjontamalleihinsa.

3.2 Yhteiskunta

Epävarmat ajat ja vuoden 1929 pörssiromahdus johtivat konkursseihin ja työt- tömyyteen. Tavallisilla naisilla ei ollut enää varaa kalliisiin vaatteisiin. Varak- kaimmatkin osoittivat pukeutumisessaan pidättyväisyyttä. Arkivaatteet olivat malliltaan yksinkertaisia ja koruttomia. Ilta-puvut olivat arkivaatteiden tavoin mal- liltansa hyvin yksinkertaisia, mutta niiden koristelussa nähtiin kuitenkin vaivaa (kuva 10). Puvut olivat ylellisiä kirjailuineen. Taidokasta helmikirjontaa käytettiin hihoissa, vyötäröllä, selässä sekä pääntien reunassa. Uudet metallinhoitoiset kankaat olivat suosittuja. Kankaista saatiin entistä näyttävämpiä kirjaillemalla pukuihin lasihelmiä muiden koristelujen lisäksi. (Vintage fashion 2006, 37, 38.)

Yhteiskunnalliset muutokset sanelivat muodin suunnan 1940- luvulla. Britanni- assa alkoi vaatteiden säännöstely, joka kielsi somisteiden sekä tiettyjen materi- aalien, kuten silkin käytön. Säännöstely määräsi esimerkiksi puseron_mallin ly- hyeksi ja vaatimattomiksi. Kangas oli usein yksivärinen. Vastalauseena sään- nöstelylle neuleisiin kirjailtiin runsaita lasihelmikoristeluja, sillä säännöstely ei kuitenkaan koskenut helmiä (kuvat 11–13). Sen seurauksena niitä ommeltiin juhlapukuihin, arkivaatteisiin, asusteisiin ja jopa sisustustekstiileihin. (Vintage fashion 2006, 65.)

Kuva 14. Elsa Schiaparelli 1938.

Kuva 15. Käsikirjottu neule, n. 1950.

Kuva 16. Yksityiskohta.

Kuva 17. Louis Féraud 1960-luvun lopulta.

Sodasta huolimatta iltaisin käytettiin iltapukuja. Runsaat laskokset ja helmikirjonat toivat illuusion menneiden aikojen loistokkuudesta ja olivat kaukana käytännöllisistä ja hillityistä arkivaatteista. Tyypillinen 1940-luvun iltapuku oli koristeltu kauttaaltaan helmillä. Kullan sävyiset kankaat ja helmet toivat näyttävyyttä muuten riisuttuun ja arkiseen tyyliin. Lasihelmikoristeiset yläosat lisäsivät mielenkiintoa muuten yksinkertaisiin pukuihin, ja puvun päälle puettut helmikoristeiset viitat lisäsivät näyttävyyttä (kuva 14). (Vintage fashion 2006, 77.)

1950-luku oli kirjonta- ja helmikoristeiden vuosikymmen. Sota-ajan ankeiden vaatteiden jälkeen naiset kaipasivat pehmeitä linjoja ja ylellisiä kankaita asuihinsa. Erilaisia koristelutapoja, kuten helmikirjontaa, käytettiin niin arki- kuin juhlapukeutumisessa. (Seeling 2000, 235.)

Arkivaatteissa helmiä käytettiin lähinnä koristeellisina yksityiskohtina. Ohuita neuletakkeja koristeltiin kuitenkin runsaasti, jotta niitä pystyi käyttämään myös illalla cocktail-mekon kanssa. Neuletakkeja koristeltiin usein monimutkaisilla helmikirjailuilla, joista muodostui yleensä koristeellinen kukkakuvio neuletakin etureunoihin (kuvat 15 ja 16), tai kašmir -tyylisiä kuvioita hihansuihin sekä päntielle. (Tolkien 2000, 33.)

Lennot avaruuteen toivat mukanaan avaruushenkiset vaatteet. Juri Gagarinin avaruusmatka vuonna 1961 innoitti suunnittelijat luomaan futuristisia kokoelmia. Louis Féraud'n hopeahelmiaukoilla koristeltu mekko valkoisen ja hopean yhdistelmällä loivat futuristista tunnelmaa sekä viestittivät nuoruutta ja tuoreutta (kuva 17). (Seeling 2000, 353.)

Kuva 18. Kukka-aiheiset helmikirjonnat olivat suosittuja iltapuvuissa, 1925.

Kuvat 19 ja 20. Luonnos
Vionnet'n hevosaiheisesta
puvusta ja yksityiskohta
samasta puvusta

Kuva 21. Iltapuku Molyneux 1926.

Kuva 22. Käsin kirjoitetut
art deco -tyylin innoittamat
kirjontamallit, n. 1920.

Kuva 23. Yksityiskohta.

3.3 Taide

Muotiin ovat vaikuttaneet voimakkaasti taidesuuntaukset, kuten surrealismi ja kubismi. Ihmiset arvostivat suunnittelijoita, sillä heidän asiantuntemuksensa eivät rajoittuneet vain vaatteiden suunnitteluun vaan ulottui myös niiden koristeluun. (Vintage fashion 2006, 25.)

Koristetaiteen ja muodin sulauduttua yhteen 1920- luvulla syntyi uusi tyyli, jossa pelkistettyä linjaa tasapainotti runsas pintakoristelu. Taiteen vaikutuksesta itämaiset, kubistiset ja kukka-aiheiset koristelumallit olivat yleisimpiä aiheita koristelussa (kuva 18). Pukujen tuli olla loisteliaita, joten ne kirjailtiin usein kauttaaltaan kirkkaanvärisillä lasihelmillä sekä korallista tai lasista valmistetuilla mustilla helmillä. 1920- luvun alulle tyypilliset yksinkertaiset putkimaiset leningit muodostivat ihanteellisen pohjan helmikirjailuille. (Vintage fashion 2006, 25.)

Ranskalainen muotisuunnittelija Vionnet hyödynsi runsasta helmikirjailua omalla tyyllillään. Vuodesta 1922 hän suunnitteli ainutlaatuisia vaatteita vaikutteinaan kreikkalaiset vaasit ja egyptiläiset freskot (kuva 19 ja 20). Pukujen ompelijan tuli kehittää uusi tapa kirjoa helmet, jotta kangas pääsee laskeutumaan vapaasti puvun täysvinon langansuunnan vuoksi. (Demornex 1991, 84.)

Helmikoristelut olivat vahvasti esillä koko 1920- luvun ajan, sillä ne heijastivat valoa ja muodostivat lomittain ommeltuja yhtenäisiä kuvioita. Pukujen koko helma voitiin reunustaa kankaan värillä lasihelmillä. Leninkejä koristeltiin moninkertaisilla helmistä valmistetuilla hapsuilla, joista syntyi liikkuessa keinuva vaikutelma (kuva 21).

Art Deco -tyylin jatkumona helmikirjontaa suosittiin 1930- luvulla neuletakkien, puseroiden sekä leninkien koristelussa (kuva 22 ja 23). Erilaiset kasviaiheet olivat myös suosittuja koristeluaiheita. Kirjontamallit olivat usein hyvin yksityiskohtaisia. Taiteilijoiden työt vaikuttivat painokuvioiden ja tekstiilien lisäksi myös kirjontamalleihin vielä tällä vuosikymmenellä. Elsa Schiaparelli oli yksi tärkeimmistä suunnittelijoista, joka sai runsaasti vaikutteita taiteesta. Hän loi näyttäviä asukokonaisuuksia tehdessään yhteistyötä Salvador Dalin kanssa,

Kuva 24. Schiaparelli.

Jean Cocteau'n suunnittelema
kirjontamalli.

Kuva 25. Schiaparelli 1936.

Lasihelmet ja kullanvärinen nahka.

Kuva 26. Gianni Versace 1989.

Kuva 27. Gianni Versace 1991. Warhol'n taiteen innoittamat

painokuosit

sekä

helmikirjontaa

pääntiellä.

jonka työt toimivat inspiraation lähteenä Schiaparellin luomuksille sekä helmikirjonnalle (kuvat 24 ja 25). (Ewing 1986, 117. Vintage fashion 2006, 44.)

Uransa alkuvaiheilla myös Gianni Versage keräsi vaikutteita taiteesta 1980- ja 1990- luvun mallistoissaan. Hän haki inspiraatiota Gustav Klimtin sekä Robert Delaunay'n taiteesta (kuva 26). Uransa myöhemmässä vaiheessa Andy Warhol'n värikkäät ja modernit työt toimivat inspiraation lähteenä painokuoseille, jotka puolestaan loivat pohjan runsaalle helmikirjonnalle (kuva 27). 1980- luvun alun kokoelmassa on nähtävissä 1920- luvulla vallalla olleiden kubismin sekä Art Decon innoittamia painokuoseja, joita koristeltiin helmikirjonnalla. (Martin 1999, 49, 57,103.)

Kuva 28. Ballets Russes -seurueen mainosjuliste.

Seurueen puvustukset toimivat inspiraationa
muotisuunnittelijoille.

Kuva 29. Vionnet 1922.

Kuva 30. Vionnet 1922.

Vaatteen takakappale oli tärkeä ja siinä oli yleensä enemmän yksityiskohtia kuin etukappaleella.

3.4 Kulttuuri ja vapaa-aika

Kulttuurilla ja vapaa-ajalla on ollut suuri vaikutus muotiin. Naiset hakivat ideoita tyyliinsä elokuvatähdiltä. Elokuva- sekä teatteripuvustukset vaikuttivat osaltaan muotisuunnittelijoiden luomuksiin. Muotisuunnittelijoiden lisäksi toimittajat loivat kauneusihanteita ja lehdissä annettiin pukeutumisneuvoja.

Teatteripuvustus vaikutti 1920-luvulla voimakkaasti muotiin. Hienojen pukujuhlien myötä iltapuvut muuttuivat yleisimmiksi. Lehtien sivut olivat täynnä pukuja, joissa käytettiin metallihelmikirjontaa sekä helmistä valmistettuja nauhoja. 1920-luvun alussa suunnittelijat kuten Chanel, Idare ja Callot saivat vaikutteita Ballets Russes -seurueen puvustuksista (kuva 28) silkki- ja helmikirjontamalleihinsa. (Howell 1991, 18–19.)

Koko 1930-luvun sekä 1940-luvun alun ajan amerikkalaiset elokuvat vaikuttivat muotiin ja muoti elokuvien puvustuksiin. Yleisöä kävi elokuvissa ennätysmäärin, mikä auttoi ihmisiä irtautumaan arjesta. Vaikka valtaosa tämän kauden elokuvista oli hyvinkin realistisia, naispääosan esittäjät pysyivät valkokankaalla aina huoliteltuina ja tyylikkäinä. Elokuvien puvustuksista kuvastui vauraus, josta valtaosa ihmisistä pystyi siihen aikaan vain haaveilemaan. (Howell 1991, 25.)

Suunnittelijat tiedostivat elokuvien puvustuksien vaikutuksen töihinsä. Yhdysvaltain elokuviasensuuri ei 1930-luvulla sallinut poven näyttämistä edes vihjaillen. Vastalauseena sensuurille selkää korostettiin syvään uurretulla leikkauksella, jollaista ei ollut muodissa ennen nähty. Leikkauksen vaikutusta tehosti yksi tai useampi helminauha reunustaen leikkausta. Usein puvusta riippui helminauhoja avointa selkää pitkin (kuvat 29 ja 30). (Ewing 1986, 109–111. Seeling 2000, 131.)

Toisen maailmansodan jälkeen kiinnostus elokuvaan ja teatteriin kasvoi entisestään. Sen sijaan seuraelämä ei käynnistynyt yhtä nopeasti uudelleen. Vogue suositteli lehdessään 46/1945, että iltapuvun sijasta tuli käyttää hillitympää pukua robe d'ambassadea, joka sai nimityksensä suurlähetystössä pidetyistä vastaanotoista. Naiset pukeutuivat näihin tilaisuuksiin pitkähihaisiin

Kuva 31. Olkaimeton iltapuku 1950.

Kuva 32. Yksityiskohta.

Kuva 33. Iltapuku John Galanos
1959, helmikirjailtu yläosa.

pukuihin, joissa oli kulmikas pääntie. Koruja ja koristeita puvuissa ei hyväksytty, mutta niissä sai olla pääntien ympärillä hieman helmikirjontaa. (Seeling 2000, 206.)

Illanvietto oli 1950- luvulla vaatteilla komeilemistä ja hauskanpitoa, jolla yritettiin unohtaa vaikeita aikoja. Olkaimettomien tanssipukujen yläosa koristeltiin usein kauttaaltaan helmillä (kuvat 31–33).

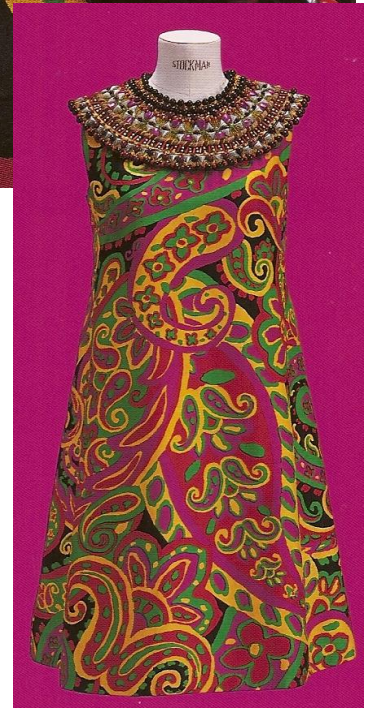
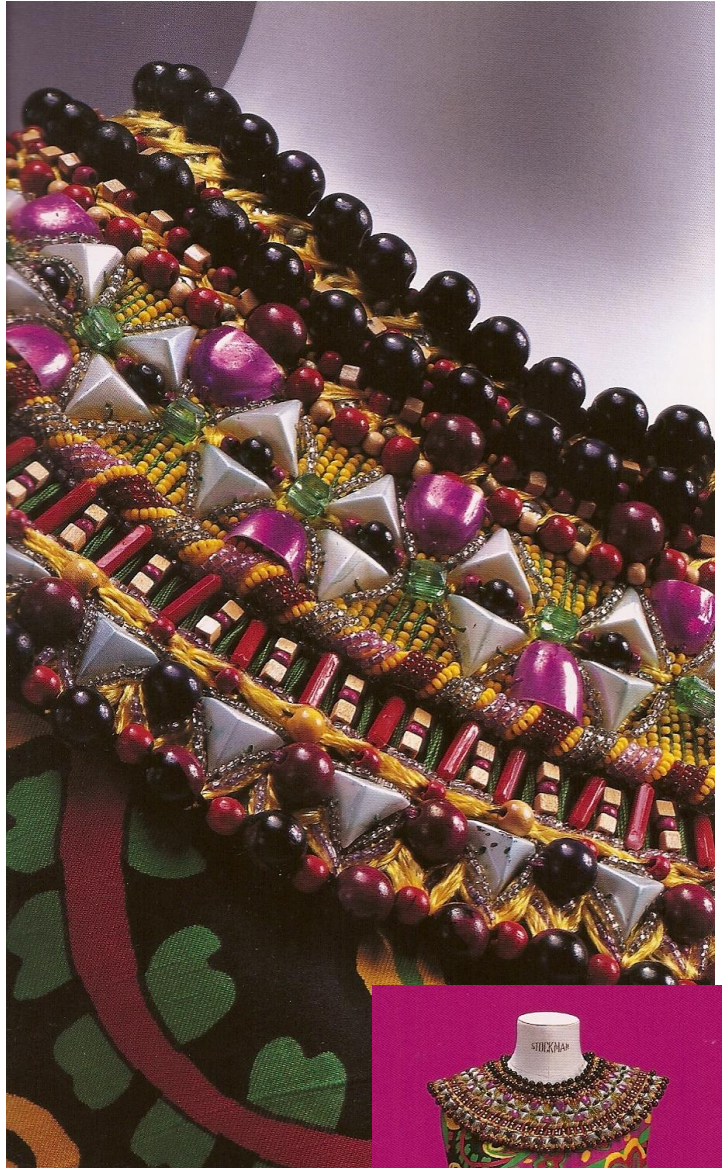
Kiinnostus perinteisiin kädentaitoihin nousi jälleen 1970- luvulla. Yksityiskohdistä tuli olennainen muodin osa-alue, joka ilmeni esim. käsinneulontana sekä helmikirjontana. Englantilainen muotisuunnittelija Bill Gibb uudisti neulomisen imagon pukemalla neuleliivejä iltapukujen päälle. Pukujen virkatuista osista, elävistä pinnoista sekä helmikirjonnasta tuli hänen töilleen luonteenomaisia piirteitä. Hänen kokoelmiensa pohjana olivat usein luontoteemat, kuten vuoret ja meri. (Vintage fashion 2006, 164.)

Kuva 34. Molyneux'n
charleston -leninki 1925.

Kuva 35. Yksityiskohta
Molyneuxi'n puvusta,
lasihelmiaaltokirjonta.

Kuvat 36 ja 37.
Yves Saint Laurent
1967. Puu- ja lasi-
helmet, simpukan-
kuoret.

Kuva 38. Yves Saint Laurent 1967. Bamabara -leninki, puu- ja lasihelmet.

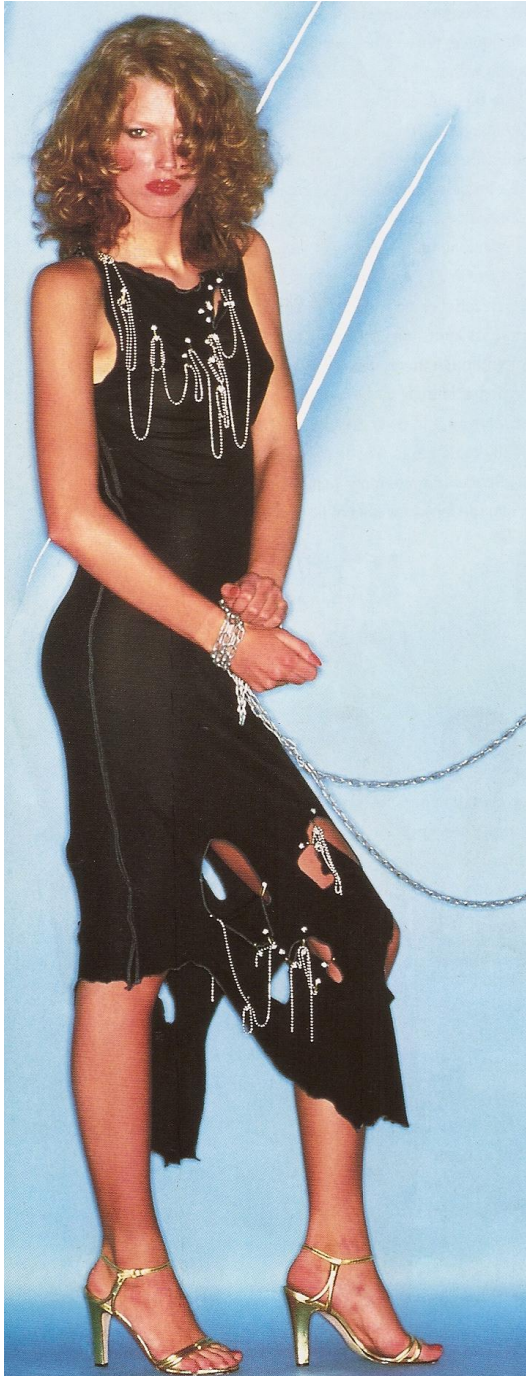
3.5 Nuorisokulttuuri

Ennen 1950- lukua lapsuudesta oli siirrytty suoraan aikuisuuteen ja työelämään. Sen vuoksi syntyi uusi yhteiskunnallinen ryhmä, nuoret, jotka halusivat erottua vanhemmistaan. He loivat oman pukeutumistyyliinsä ilmaisemaan riippumattomuuttaan aikuissukupolvesta.

Vuonna 1924 tytöt eivät halunneet näyttää kurvikkailta vaan poikamaisilta ja nuorekkailta. Yllään he pitivät charleston- leninkiä, joka oli malliltaan suora, väljä ja hihaton, mikä kertoi nuorten uudenaikaisesta vartalotietoisuudesta. Leninki jätti käsivarret paljaksi, ja sääret sekä selkä jäivät näkyviin ensimmäisen kerran. Alastomuuden vaikutelmaa korostivat leningeissä käytetyt läpikuultavat kankaat sekä vaateen niukka koristelu. Kankaiden läpikuultavuutta nostettiin esiin näyttävällä helmikirjonnalla, joka vain korosti asujen uskaliaasta tyyliä. Kirjonnassa käytettiin Egyptin ja art decon innoittamia aiheita. Englantilainen muotisuunnittelija Edward Molyneux koristeli charleston- leninkinsä lasihelmialloilla (kuvat 34 ja 35) sekä lasihelmillä koristeluilla violeteilla flamingoilla. (Vintage fashion 2006, 31–32.)

Pukeutuminen oli yksilöllistä 1960- luvun viimeisinä vuosina, sillä vaatteet haettiin kirpputoreilta. Kenelläkään toisella voinut olla samanlaista asukokonaisuutta. Muodinvastainen liike kuitenkin innoitti suunnittelijoita lanseeraamaan omat kokoelmansa. 1960- luvun puolivälissä suunnittelijat ammensivat vaikutteita hippiliikkeestä ja katutyyleistä, joissa yhdistyi etnisyyden mahdollisimman runsaaseen koristeluun (kuvat 36–38). (Vintage fashion 2006, 130, 137.)

Vuosikymmenen puolivälissä muodissa alkoi näkyä modernisoituja viitteitä vanhasta Hollywood -glamourista. Suunnittelijat erikoistuivat kauniisti tehtyihin vaatteisiin ja hakivat vaikutteita mallistoihinsa mm. 1920- luvun helmikirjailuista leningeistä. Tunnetuimpia pukuja olivat helmin ja kirjailuin koristellut leningit. Italialainen muotisuunnittelija Giorgio di Sant'Angelo esitteli oman kokoelmansa kirkkaanvärisiä mustalaishameita, joissa hän yhdisteli mm. hapsuja ja helmikoisteita. (Vintage fashion 2006, 141.)

Kuva 39. Zandra Rhodes 1977.

Helmikoristeiset hakaneulat ja palloketjuja.

Kuva 40. Yksityiskohta.

Nuoret eivät halunneet 1970- luvulla pukeutua samalla tavalla kuin vanhempansa. Poliittisesti valveutunut nuoriso vastusti ruoan ja vaatteiden massatuotantoa. Nuorison suosiossa ollut rockyhtye The Beatles oli käynyt Intiassa 1960- luvun lopulla, josta seurasi joogan ja itämaisen henkisen kehityksen valtaisa suosio. Ihmiset tunsivat olevansa lähempänä luontoa kasvivärjätyissä puuvilla - tai harsokangasvaatteissa. Kreikan ja Turkin peileillä ja helmillä koristellut, taidokkaasti kirjaillut kankaat olivat suosittuja. (Seeling, 338, 343.)

Englantilaisen muotisuunnittelijan Zandra Rhodesin varhaiset luomukset ammensivat innoituksensa etnisistä kulttuureista. Lontoon Roundhouseessa pidetyssä näytöksessä Rhodes esitteli intiaanikulttuurin innoittamia nauhoin ja helmien koristeltuja höyhenkuvioisia painokankaita. (Vintage fashion 2006, 152–153.)

Pehmeämpi linja jatkui Rhodesin töissä vuoteen 1977 saakka, jolloin punk- tyylin vahvistuessa hän suunnitteli ensimmäiset mustat lenkinsä, joissa yhdistyi katu- ja ateljeemuoti. Punk -tyyli ilmeni leningeissä epäsäännöllisinä reikinä, helmillä koristelluilla hakaneuloilla ja palloketjuilla koristelluissa leningeissä (kuvat 39 ja 40). (Vintage fashion 2006, 152–153.)

Kuva 41. Helmi- ja paljettikoristeiset polvisukat.

Kuva 42. Helmi- ja paljettikoristeiset sukkahousut.

Kuva 43. Valentino 2008.
yksityiskohta hameesta.

Kuva 44. Valentino 2008.
Yksityiskohta puserosta.

4 HELMIEN MONIPUOLISUUS VAATETUKSESSA

Helmien käyttöön on koko 1900 -luvun ajan vaikuttanut kulttuuri sekä yhteiskunta. Halusin tutkia, miten helmikoristeiden käyttö vaatteissa on muuttunut 2000 -luvulle tultaessa. Pohdintojeni tueksi etsin paljon kuvamateriaalia. Hain kuvia Internetistä, pääasiassa Style- sivustolta sekä suurimmista muotilehdistä kuten Gap Pressistä, joista löytyivät muotisuunnittelijoiden viimeisimmät mallistot. Näiden lisäksi hyödynsin myös kirjoja, joissa esiteltiin uusia muotisuunnittelijoita ja heidän töitään. Kuvien avulla pystyin hahmottamaan helmien käytössä tapahtuneita muutoksia.

4.1 Helmikirjannon monet muodot

Helmiä eri muodoissaan näkee huippusuunnittelijoiden luomuksissa nykyään yllättävän paljon. Helmet ovat saaneet lukuisia uusia muotoja. Vaatteissa helmien työstötapoihin on käytetty mielikuvitusta sekä kokeellisempaa lähestymistapaa. Kaikkien muutoksien joukosta oli mielenkiintoista havaita joitakin samankaltaisia elementtejä kuin oli käytetty 1900- luvun vaatteissa, jotka oli tuotu lähemmäs tätä päivää mm. hyödyntämällä helmien kokovariaatioita sekä kirjontatapoja.

Helmiä yhdisteltiin monesti kirjontaan sekä paljetteihin, jotta pukuihin saatiin niihin kaivattua näyttävyyttä. Helmien koko rajoittui yleensä pieniin lasisiin siemenhelmiin, joita käytetään paljon myös nykyään. Kirjontaan yhdistettynä helmiä näkee tänä päivänä, löytämieni kuvien perusteella, harvemmin. Sen sijaan paljettien kanssa helmiä on käytetty enemmän. Tarkastellessani muotilehtien mainoskuvia, en voinut olla huomaamatta polvisukkia ja sukkahousuja (kuvat 41 ja 42), joita koristi hyvin runsas paljettien ja helmien kirjo. Valentino on yksi tunnetuimpia italialaisia muotisuunnittelijoita. Hän hyödynsi vuoden 2008 syksyn mallistossaan erikokoisia paljetteja, joiden keskelle oli kiinnitetty helmiä (kuva 43). Samassa mallistossa oli käytetty myös suurikokoisia helmiä puseroissa (kuva 44) sekä jakuissa samoin keinoin peittäen koko kankaan.

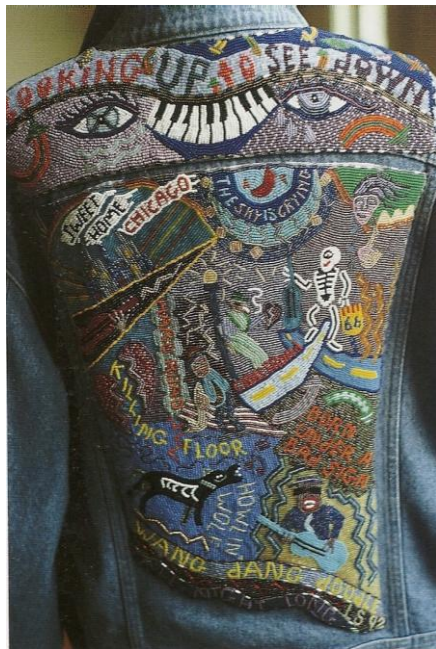
Kuva 45. Elie Saab 2010.

Kuva 46. Elie Saab 2010.

Kuva 47. Reem Acra 2009.

Kuva 48. Linda Somlai 2000.

Kuva 49. Jessica Trosman
2003.

Kuva 50. Jessica Trosman
2003.

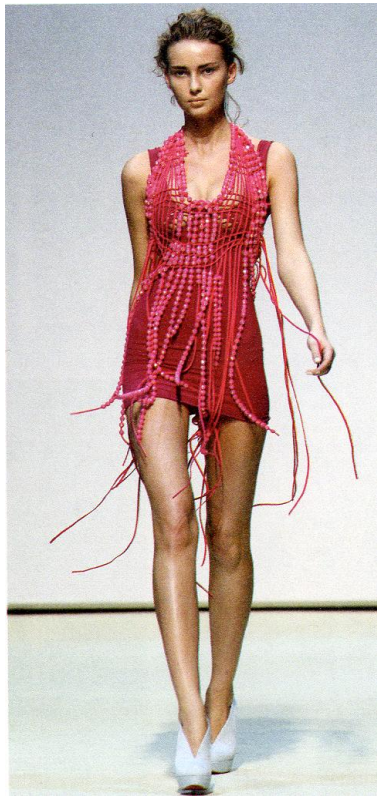
Nykyään helmet kirjotaan hyvin tiheästi kankaaseen, jolloin ne näyttävät muodostavan ehjän pinnan kankaalle ja peittävät alla olevan kankaan kokonaan (kuvat 45 ja 46). Tällä tavoin kirjotaan niin suuria pintoja kuin pienempiäkin yksityiskohtia. Yleensä tämän tapaisiin pintoihin on käytetty yksivärisiä siemenhel-

miä ikään kuin tehostaakseen niiden vaikutusta. Tällainen kirjontatapa on nykyään suosittua ja helmien muodostamista kuvioista syntyy helposti hallitseva elementti vaatteeseen. Tiheään kirjoituilla helmillä saadaan aikaan myös hyvin tarkkoja yksityiskohtia (kuva 47). Tekniikka on hyvä tehokeino ja kiinnittää huomion tarkastella lähemmin muodostuneita kuvioita. Linda Somlai hyödynsi kyseistä tekniikkaa koristamaan takin takakappaletta (kuva 48) saaden aikaan hyvin tarkkoja ja täsmällisiä muotoja. Kyseisestä helmikirjonnasta muistui mieleeni Gianni Versacen 1980-luvun lopulla suunnittelemat vaatteet. Niissä taitteen innoittamat ”kuosit” siirtyivät läpikuultavalle kankaalle tarkan ja yksityiskoh- taisen helmikirjonnan tuloksena.

Jessica Trosman on argentiinalainen muotisuunnittelija, jonka töiden katsotaan olevan ylläpidettävää taidetta. Hän on kehittänyt uudenlaista tekniikkaa mallis- toissaan, jossa helmistä saadaan mosaiikkia muistuttavaa pintaa kankaalle. Trosman sovelsi kuumuuden käyttöä helmiin, jotta ne saadaan kiinnittymään kankaaseen. Hän on käyttänyt tätä tekniikkaa suunnittelemissaan mekoissa (kuva 49) ja paidoissa, jotka ovat kauttaaltaan helmien peitossa. Mielenkiintoi- sena vaatteena mallistossa oli myös hyvin arkisen oloiset housut (kuva 50), joi- den lahkeisiin tehtyjä aukkoja korostivat monet helmet kiinnittäen huomion ky- seiseen koristeluun. (Sample 100 designers, cuttings from contemporary fashi- on 2005, 365.)

Kuva 51. Catherine Malandrino.

Kuva 52. Mark Fast 2010.

Kuva 53. Jessica Trosman.

Kuva 54. Reem Acra 2010.

Kuva 55. John Galliano 2010.

4.2 Korumaiset elementit

Kuvia katsellessani nousivat esiin helminauhat, jotka toivat mieleeni 1930-luvun selästä avonaiset puvut. Siinä missä yksittäistä helminauhaa käytettiin tehostamaan avonaista selkää, nykyään niitä käytetään runsaasti kerrostaen erimittaisina helminauharyöppyinä (kuva 51). Nauhamaisia elementtejä on näkynyt useampana vuotena iltapuvuissa korostamassa etenkin pääntietä. Mekoissa helminauhoja on punottu yhteen ja nauhojen päät pääsevät liikkumaan vapaasti (kuva 52). Jessica Trosman on hyödyntänyt helminauhoja myös topin siluetin muotoilussa. Nauhat rajaavat vaateen leikkauksia ja korostavat kankaaseen syntyviä muotoja. Lisäksi suurikokoiset keltaiset ja ruskeat helmet tehostavat vaikutusta (kuva 53).

Helmien korumaisuutta voi nostaa korostetusti esiin muillakin tavoin kuin helminauhana. Korumaiset helmikirjonnat pääntiellä ovat hyvin yleisiä niin arki- kuin juhlavaatteissakin. Vaateen pääntietä on koristeltu luontevasti helmillä, jolloin se ei kaipaakaan muita koristeluja. Useissa juhlapuvuissa on näyttäviä ja suuria strassikiviä sekä helmiä nauhamaisesti aseteltuna muistuttaen kaulakorua (kuva 54). Korumaisuuden vaikutelmaa korostaa vielä se, että helmikoristeet on kiinnitetty kankaaseen vain osittain ja muilta osin ne ovat paljasta ihoa vasten. Myös arkivaatteiden yläosasissa on nähtävissä suuria korumaisia helmistä ja virkkauksista koottuja yksityiskohtia.

Helmistä syntyy yhä enemmän koruja muistuttavia koristuksia osaksi vaatetta. Toisenlainen esimerkki korumaisuudesta nousee esille englantilaisen muotisuunnittelijan John Gallianon vuoden 2010 syksyn mallistosta. Helmistä ja strasseista oli saatu aikaan useita yksittäisiä rintakoruja muistuttavia osia, jotka oli ommeltu osaksi trenssiä. Helmikorumaiset osat peittivät trenssin miltei kokonaan (kuva 55).

Kuva 56. Yksityiskohta Chanelin hameesta.

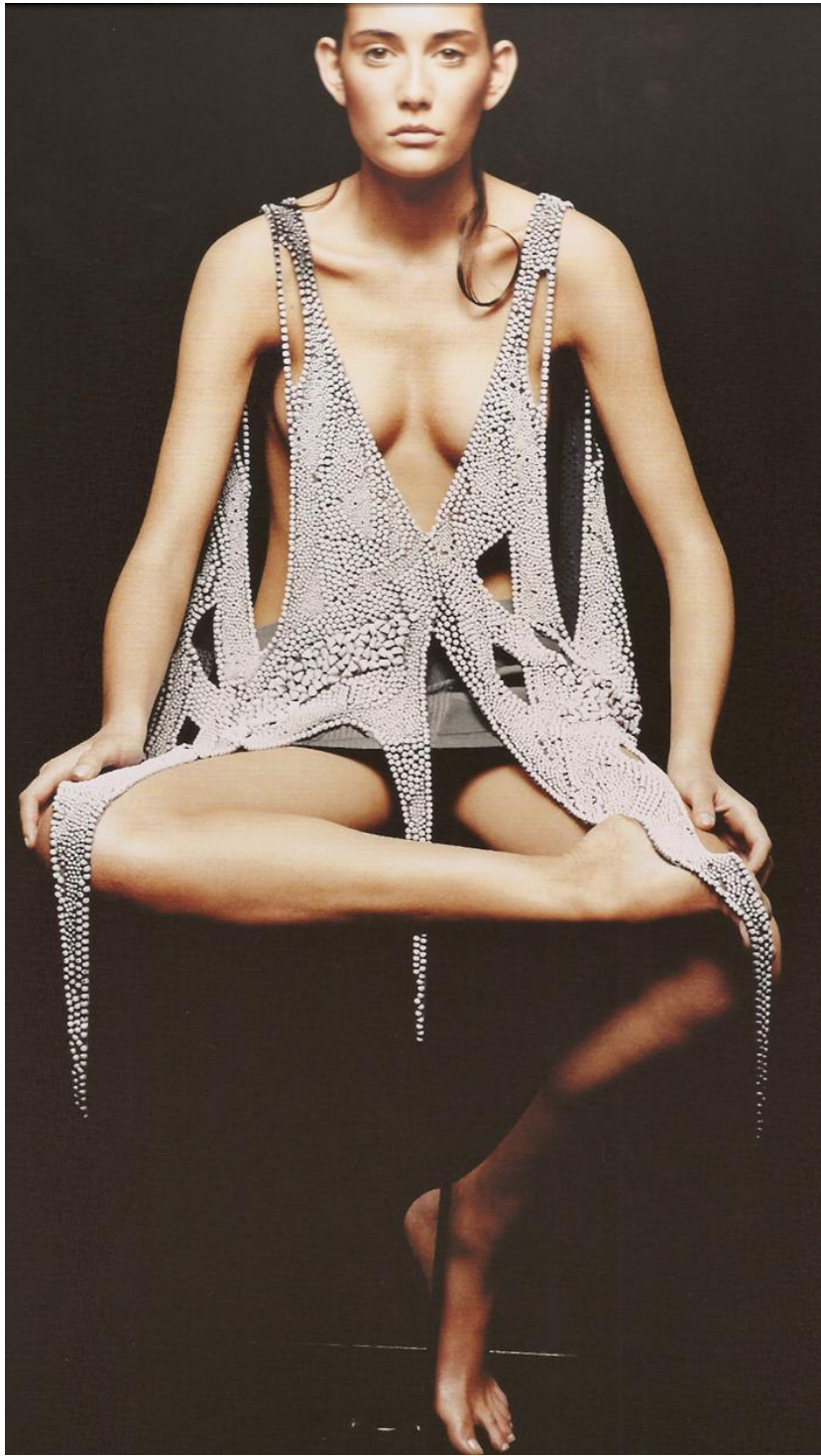
Kuva 57. Yksityiskohta Elie Saab'n hääpuvusta.

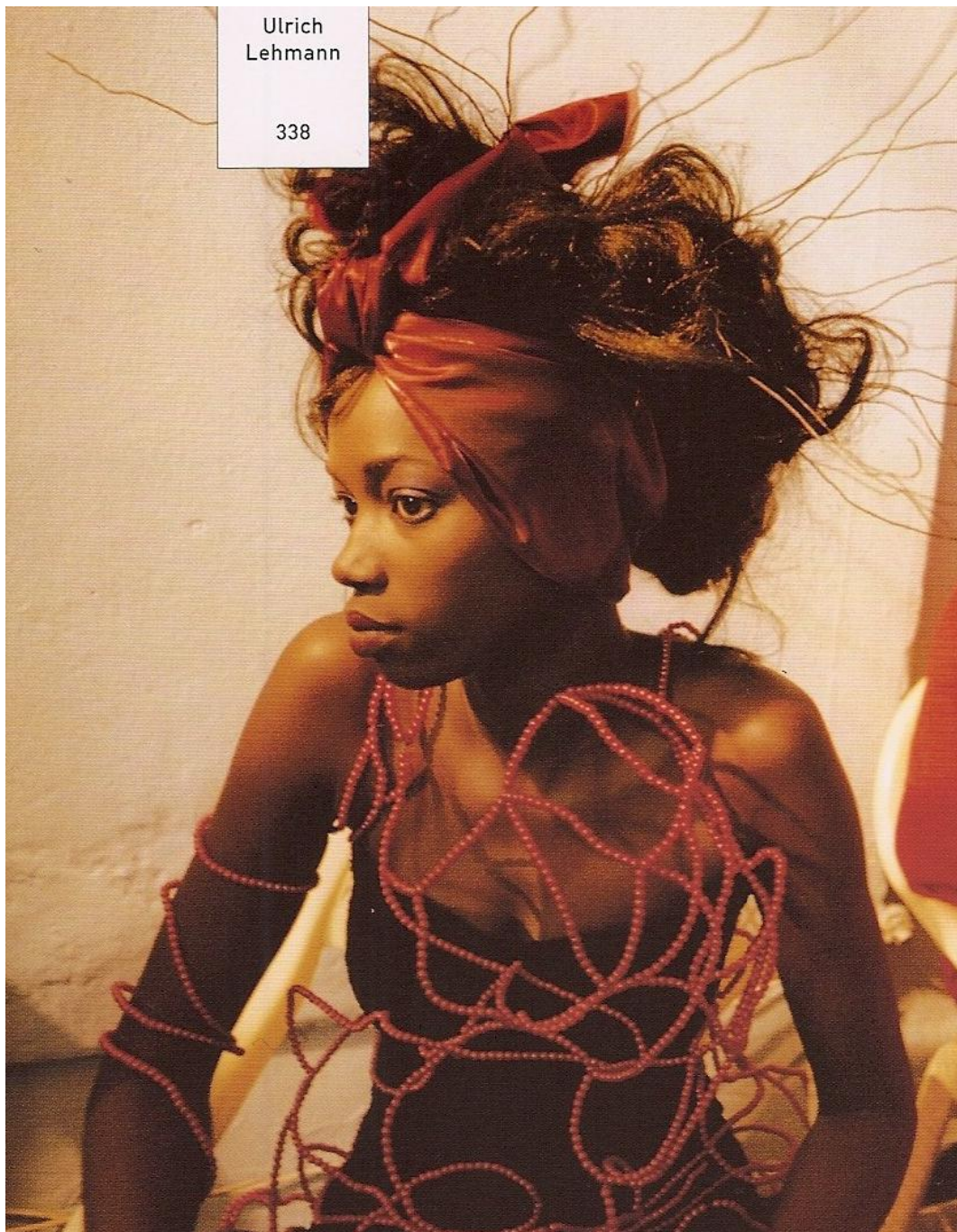
Kuva 58. Yksityiskohta Lanvin mekosta. 2008.

Kuva 59. Yksityiskohta Lanvin mekosta. 2008.

Kuva 60. Jessica Trosman 2004.

Ulrich
Lehmann

338

Kuva 61. Oumou Sy 2001.

Kuva 62. Giorgio Armani.

4.3 Yhteenveto

Helmien käytön pääpaino tuntuu olevan yhä edelleen juhlapukeutumisessa, jossa ne ovat olennaisessa osassa. Helmistä syntyy useasti juhlava vaikutelma, jonka vuoksi ne helposti mielletään juuri juhlapukuihin kuuluvaksi. Kun aloitin tutkia kuvia nykymuodista, en olettanut löytäväni helmiä niinkään arkipukeutumisesta. 1900 -luvulla helmiä käytettiin monesti piristämään arkea ja arkipukeutumista. Yllätyin, kun kohdalleni osui kuvia muutaman vuoden takaisista mallistoista, joissa arkivaatteisiin oli hyödynnetty paikoin hyvin runsasta ja näyttävää helmikirjontaa.

Helmikirjonta ja helmityöt antavat paljon mahdollisuuksia vaateen koristeluun, sillä yhdistelymahdollisuudet erilaisten materiaalien kanssa ovat lähes rajattomat. Se innostaa myös muotisuunnittelijoita kehittämään lisää uusia tapoja käyttää helmiä suunnittelemissaan vaatteissa (kuvat 56–59) olivat ne sitten pienenä yksityiskohtana tai vallitsevana elementtinä. Helmien monipuolisuutta koristelutapana on hyödynnetty etenkin kokeellisemmassa muodossa, jossa helmien muodostamat pinnat ovat toinen toistaan erikoisempia. Kokeellisempi lähestymistapa vetää samalla myös vaateen rajoja jopa niinkin pitkälle, jolloin voi pohdita, mikä on vielä vaate saati sitten käyttövaate (kuva 60 ja 61). Helmien muuntelumahdollisuudet vedetään äärimmilleen teoksissa, joissa materiaalina ovat vain helmet. Veistokselliset ”vaatteet” tarvitsevat tukirakenteita, mikä jo sinällään rajoittaa niiden käyttömahdollisuuksia. Toisaalta se antaa enemmän tilaa rajojen hakemiselle.

Muotilehtien sivuilta huomasin mainoskuvan, jossa mallin päälle oli puettu verkkomainen pitkä puku, jonka ohuissa langoissa kimmelsivät lukuisat helmet ja paljetit (kuva 62). Kyseinen puku toimii mainontakeinona, jolloin sen erikoisuus auttaa kiinnittämään katsojan huomion ja tarkastelemaan asiaa lähemmin.

Käydessäni läpi aineistoa 1900- luvun vaatetuksesta sekä siitä miten helmien käyttö on muuttunut, oli hyvä huomata, että helmiä käytetään yhä paljon. Niiden käyttö tänä päivänä ei ole rajoittunut vain juhlapukeutumiseen vaan niitä hyödynnetään jonkin verran myös arkivaatteissa. Huippusuunnittelijat käyttävät

helmiä monipuolisesti suunnittelemisissaan vaatteissa. Niiden käyttöä on alkanut näkyä myös heidän valmisvaatemallistoissaan. Kyseinen muutos ei kuitenkaan ole kovin voimakkaasti vaikuttanut vaateketjuista ostettaviin valmisvaatteisiin, joissa helmien käyttö on jäänyt vähemmälle ja yhä useammin vaatteita on niiden sijaan koristeltu paljeteilla.

5 POHDINTA

Tutkielman aihe oli itselleni mieluinen. Huomasin tutkimusta tehdessäni, kuinka yllättävän moni asia vaikuttaa muodin suuntauksiin ja sitä kautta myös vaatteiden koristelemiseen. En ollut aiemmin perehtynyt aiheeseen kovinkaan tarkasti etenkin vaatetuksen osalta, joten se tuntui kiinnostavalta aihevalinnalta. Tutkielman kirjoittaminen tuntui aika-ajoin hankalalta, vaikka aihe oli mieluinen. Kääntämistyötä englannista suomeksi oli paljon, mikä välillä tuntui hidastavan työskentelyä, mutta sanasto tuli siinä ohessa tutuksi.

Opin paljon uutta asiaa helmien käytöstä ja mistä ne ovat lähtöisin. Aluksi tuntui osittain vaikealta määrittää, mikä on helmi, sillä niitä valmistetaan nykyään lukuisista eri materiaaleista ja niiden muoto vaihtelee paljon. Sen lisäksi helmiä tehdään paljon myös itse. Etsiessäni materiaalia tutkielmaa varten osuin useampaan otteeseen lukuisiin helmityölehtiin ja kirjoihin, mikä vain osoittaa, että kiinnostusta helmien kanssa työskentelyyn löytyy edelleen.

Tutkielma toimii hyvänä pohjatietona produktiotani varten. Sain hyvän yleiskatsauksen helmien käyttöön vaatetuksessa ja se auttoi hahmottamaan, mitä helmien käyttö on ollut ja mitä se on nyt. Kävin läpi monia kuvia kirjoista ja Internetistä ja sain samalla ideoita oman mallistoni tueksi. Katsaus viime vuosien mallistoihin ja tutustuminen uusiin vaatesuunnittelijoihin sekä heidän mallistoihinsa rohkaisee itseänikin kokeellisempaan suuntaan helmitöiden ja helmikirjonnan suhteen.

Olisi mielenkiintoista jatkaa vielä aiheen parissa. Minua kiinnostaisi tietää enemmän helmien käytöstä nykymuodissa ja perehtyä niissä käytettyihin tekniikoihin. Helmillä aikaansaadut kolmiulotteiset pinnat sekä kokonaan helmistä tehdyt ”vaatteet” kiinnostavat hyvin paljon. Niiden osalta on vielä paljon opittavaa.

LÄHTEET

Kirjat

Demornex, J. 1991. Vionnet. Lontoo: Thames and Hudson Ltd.

Dubin, L. 1987. The history of beads from 30 000 B.C. to the present. Lontoo: Thames and Hudson Ltd

Ewing, E. 1986. History of 20th century fashion. Lontoo: B.T. Batsford Ltd

Howell, G. 1991. In Vogue 75 years of style. Lontoo: Condè Nast Books

Kekäläinen, P. & Koivisto, K. 2008. Pieni helmikirja. Espoo: Painotalo Casper Oy

Martin, R. 1999. Gianni Versace. New York: The Metropolitan Museum of Art

Piña ,L & Winfield, L & Korosee, C.1999. Beads in fashion 1900-2000. Atglen: Schiffer Publishing Ltd

Sample 100 designers, cuttings from contemporary fashion 2005. Lontoo: Phaidon Press Ltd

Seeling, C. 2000. Fashion the century of the designer 1900-1999.

Tolkien, T.2000. Vintage the art of dressing up. Englanti: Pavilion books Ltd

Vintage fashion: Collecting and wearing designer classics. 2006. Lontoo: Carlton Books Ltd

Internet-lähteet

<http://acornbeads.com/articles/history-of-beads.ptp> (luettu 14.1.2010)

Kuvat

Kuvat 29, 30: Demornex, J. 1991. Vionnet. Lontoo: Thames and Hudson Ltd.

Kuvat 3-7: Dubin, L. 1987. The history of beads from 30 000 B.C. to the present. Lontoo: Thames and Hudson Ltd

Kuvat 10, 14, 18: Fabulous fashions 1907-67.

Kuvat 26, 27: Martin, R. 1999. Gianni Versace. New York: The Metropolitan Museum of Art

Kuva 15, 16, 22, 23, 31, 32: Piña ,L & Winfield, L & Korosee, C.1999. Beads in fashion 1900-2000. Atglen: Schiffer Publishing Ltd

Kuvat 49, 50, 60, 61: Sample 100 designers, cuttings from contemporary fashion 2005. Lontoo: Phaidon Press Ltd

Kuvat 19, 20, 26, 28, 38: Seeling, C. 2000. Fashion the century of the designer 1900-1999. 2001. Oldenburg: Niemann + Steggemann

Kuvat 25, 36, 37: The Kyoto Costume Institute. 2004. Fashion from the 18th century to the 20th century. Köln: Tashen GmbH

Kuvat 2, 8: Van Arsdale, V. 2004. 1000 glass beads innovation & imagination in contemporary glass beadmaking. New York: Lark Books

Kuvat 11-13, 17, 33-35, 40: Vintage fashion: Collecting and wearing designer classics. 2006. Lontoo: Carlton Books Ltd

Kuva 39: Watson, L. Vogue, twentieth century fashion, 100 years of style by decade and designer. Lontoo: Carlton Books Ltd

Kuva 48: 500 beaded objects: new dimensions in contemporary beadwork. 2004. New York: Lark Books

Kuvat 41, 42, 62: Vogue 10/2009, Italia

Kuva 1

<http://www.firemountaingems.com/pearls.asp?navsrc=2>

Kuva 9

<http://plasticbeadswholesale.com/shop/images/M1.jpg>

Kuva 21

http://blog.chosun.com/web_file/blog/85/9085/18/%B0%A195%5B2%5D.jpg

Kuva 24

http://images.google.fi/imgres?imgurl=http://media.kickstatic.com/kickapps/images/16878/photos/PHOTO_1666212_16878_3295437_main.jpg&imgrefurl=http://community.ovationtv.com/_Evening-ensemble-by-Elsa-Schiaparelli-1937/PHOTO/1666212/16878.html&usg=__3Vq8nPsFhgVhG6RGnDeyavLI754=&h=4288&w=2848&sz=9528&hl=fi&start=54&um=1&tbnid=4tGlyijnYMcOOM:&tbnh=150&tbnw=100&prev=/images%3Fq%3Delsa%2Bschiaparelli%26ndsp%3D20%26hl%3Dfi%26sa%3DN%26start%3D40%26um%3D1

Kuva 43

http://www.style.com/fashionshows/detail/slideshow/F2008CTR-VALENTIN?event=show1762&designer=design_house67&trend=&iphoto=32

Kuva 44

http://www.style.com/fashionshows/detail/slideshow/F2008CTR-VALENTIN?event=show1762&designer=design_house67&trend=&iphoto=47

Kuva 45

http://www.style.com/fashionshows/complete/slideshow/S2010RTW-ESAAB?event=show1982&designer=design_house183&trend=&iphoto=6

Kuva 46

http://www.style.com/fashionshows/complete/slideshow/S2010RTW-ESAAB?event=show1982&designer=design_house183&trend=&iphoto=27

Kuva 47

http://www.style.com/fashionshows/complete/slideshow/2009PF-RACRA?event=show1882&designer=design_house1222&trend=&iphoto=0

Kuva 51

<http://www.exposay.com/celebrity-photos/catherine-malandrino-grand-opening-catherine-1B1zvu.jpg>

Kuva 52

http://www.style.com/fashionshows/complete/slideshow/S2010RTW-MFAST?event=show1982&designer=design_house2395&trend=&iphoto=6

Kuva 53

http://i.telegraph.co.uk/telegraph/multimedia/archive/01064/fashion-graphics-2_1064513a.jpg

Kuva 54

http://www.style.com/fashionshows/complete/slideshow/S2010RTW-RACRA?event=show1982&designer=design_house1222&trend=&iphoto=2

Kuva 55

http://www.style.com/fashionshows/detail/slideshow/S2010RTW-JNGALLNO?event=show1982&designer=design_house26&trend=&iphoto=13

Kuva 56

<http://www.net-a-porter.com/product/49622>

Kuva 57

http://encorebridal.com/blog/wp-content/uploads/2009/01/eliesaab_suha_0_6.jpg

Kuva 58

http://www.style.com/fashionshows/detail/slideshow/S2008RTW-LANVIN?event=show1622&designer=design_house54&trend=&ipphoto=84

Kuva 59

http://www.style.com/fashionshows/detail/slideshow/S2008RTW-LANVIN?event=show1622&designer=design_house54&trend=&ipphoto=70